

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Alojz Breznikar, Jože Dela-
lut, Franc Golob, Ivo Koh-
lenbrand, Marjan Kolar,
Dušan Miler, Peter Orožen,
Jože Sater, inž. Mitja SipekOdgovorni urednik:
Marjan Kolar

Tel. int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk,
Maribor

Prvi rezultati gospodarske reforme

Po obsežnih pripravah pred reformo in med njo se bo sleherni med nami, ki zasleduje gospodarjenje v podjetju, vprašal, koliko smo dosegli od onih ciljev, ki smo si jih zastavili v sprejetem akcijskem programu za večji obseg proizvodnje in znižanje poslovnih stroškov.

Jasno je, da sta dva meseca premalo, da bi lahko v tem relativno kratkem času pričakovali korenitih sprememb v naši poslovnosti, zlasti pa v tehnološki proizvodnji. Ni lahko prek noči stopiti s poti, po kateri smo hodili doslej in prelomiti z miselnostjo mnogih med nami: »Bo že kako šlo, saj je šlo tudi doslej.« Nujno pa je, da moramo zlomiti prav to miselnost. Že samo s tem se bomo v veliki meri približali postavljenemu cilju. Nujno je potreben discipliniran nastop nas vseh pri izvajanju tehnoloških predpisov, delovne discipline, izvrševanju pogodbenih obvez itd. Če tega ne bomo znali ustvariti, nam uspehov ne bodo prinesle same, pa čeprav najboljše naprave. Brez vsega tega ne bomo mogli zadostiti vedno večjim zahtevam domačega in zunanega tržišča, tako v pogledu kvalitete kot konkurenčnosti.

Povrnimo se sedaj k uvodoma postavljenemu vprašanju, kaj smo v teh dveh mesecih dela v novih pogojih dosegli od zadanih nalog.

Glavna naloga, ki smo si jo zadali v našem akcijskem programu za izboljšanje gospodarnosti poslovanja, je bila z boljšim delom in boljšim izkoriščanjem kapacitet zvišati obseg proizvodnje ob istočasnem relativnem znižanju proizvodnih stroškov. Na tej osnovi je bil sestavljen tudi novi poslovni plan za zadnjih 5 mesecev letošnjega leta. Proti dosežkom prvih sedmih mesecev predvideva ta plan povečanje obsega proizvodnje za okroglo 10 % in dohodek v višini 3.600 milij. din ali 720 milij. din mesečno, proti 540 milij. din po prvotnem planu, kar predstavlja povišanje za okroglo 33 %. Ta odnos planiranega dohodka pred reformo in po njej pa ni povsem primerljiv. Na povečanje dohodka vplivajo na eni strani spremenjeni instrumenti — znižanje obresti na poslovni sklad in odprava rednega prispevka iz dohodka — na drugi strani ga pa znižuje odnos med povečanimi prodajnimi cenami naših proizvodov in povišanimi cenami osnovnih surovin, energije, pomožnega in potrošnega materiala, uslug in transporta.

V prvih dveh mesecih dela v novih pogojih smo proti povprečju prejšnjega obdobja le-

tošnjega leta zvišali obseg proizvodnje za okroglo 5 %. Do polnih planiranih 10 % se moramo povzpeti v zadnjem četrtletju leta. To moramo doseči z ublažitvijo nekaterih ozkih grl v proizvodnji, z boljšim izkoriščanjem delovnega časa, znižanjem dosedanjih večjih zastojev, kar vse bo omogočilo boljše izkoriščanje razpoložljivih kapacitet.

Tudi akcija za znižanje proizvodnih stroškov je v teh 2 mesecih obratovanja pod novimi pogoji dosegla določen uspeh. Po dosedanjih cenitvah se je dohodek, preračunan

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z zasedanja delavskega sveta

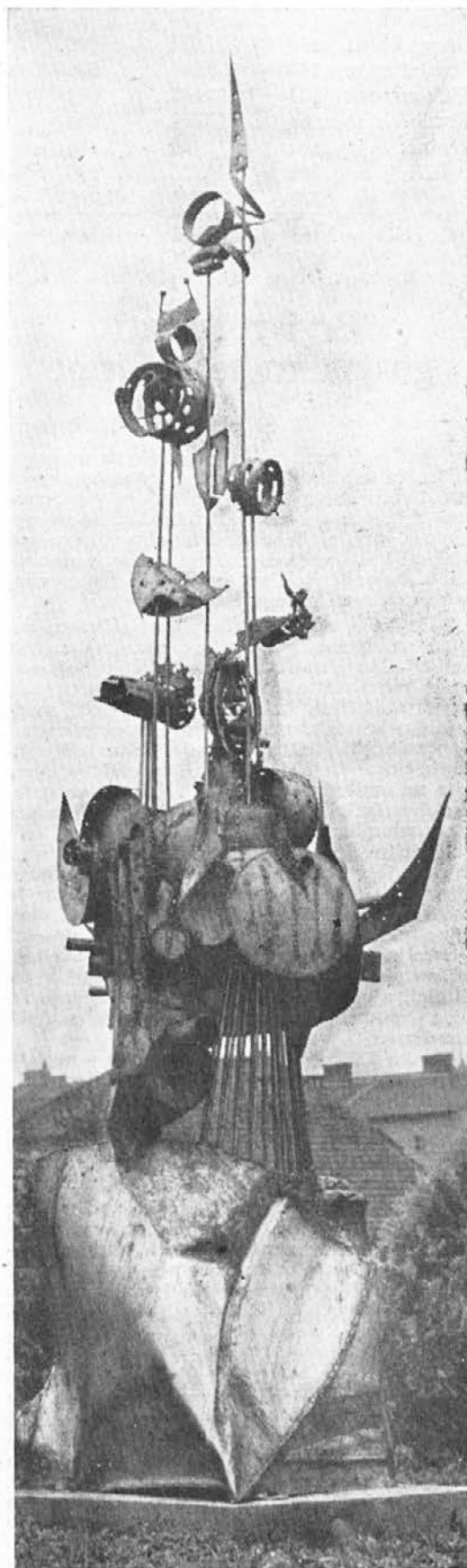
Dne 27. oktobra 1965 je bilo zasedanje delavskega sveta podjetja. Ob sprejetju dnevnega reda je delavski svet sprejel obvestilo komisije za osebne dohodke, da ni bil izvršen sklep, da je do tega zasedanja rešiti pritožbe delavcev, zaposlenih na delovnih mestih s stalno oceno, ki se bodo mogoče pritožili proti ocenitvi delovnega mesta. Komisija pritožb ni mogla rešiti, ker je rok za njihovo vlaganje potekel šele 23. oktobra t. l., in je tako komisiji do zasedanja ostalo na razpolago premalo časa, da bi zadevo lahko uredila. Pojasnilo, ki je bilo podano, je delavski svet sprejel, zadalžil pa je komisijo, da mora do naslednjega zasedanja zadevo urediti.

Osrednja točka dnevnega reda in razprave je bilo poročilo o 9-mesečnem poslovanju naše železarne v letošnjem letu vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom. Poleg tega je delavski svet obravnaval še predloge besednega dela dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, razpravljal o predlogu sprememb na poslovnem skladu in odobril bonifikacijo za reklamirani material, ki smo ga izvozili v Češkoslovaško in Indijo.

Tako kot že prej upravni odbor je tudi delavski svet največ razpravljal o tistem delu poročila, ki obravnava naše zaostanke in neizpolnjevanje pogodbenih obveznosti, neekonomnosti odpreme, večanja zalog nedokončane proizvodnje, porast dolžnikov in naših obveznosti, finančne težave, ki nastopajo pri skupnem uvozu ferolegur in kritje finančnih sredstev za nabavo deviz in večanje stroškov stojnin zaradi nepravčasno razloženega dobavljenega materiala.

Čeprav je po ugotovitvi delavskega sveta finančni rezultat poslovanja v prvih devetih mesecih letos za železarno ugoden, bi bil lahko z večjim prizadevanjem ter doslednejšim izvajanjem tehnološke discipline ter reda v železarni še boljši. Razprava je opozorila na visoko stanje naših dolžnikov, ki vežejo naša obratna sredstva in zvišujejo naše obveznosti, vendar je bilo istočasno ugotovljeno, da je del krivde za to tudi pri nas v železarni, ker ne izpolnjujemo v redu naših pogodbenih obveznosti ali pa dobavljamo nekom-

(Nadaljevanje na 14. strani)

IZ VSEBINE

Še o izobraževanju — Sklepi upravnega odbora — Le delno izboljšanje pri odpremi — V ZMS rastejo mladi upravljavci — Znanje — osnova za bolj kvalitetno delo — Doslednejša uporaba zaščitnih sredstev — Delovodja kot vodja — Problemi prodaje — Ugodnosti za člane ZB — Kje bomo v bodoče plačevali najemnino — Bili smo v prijateljski Češkoslovaški

Gibanje osebnih dohodkov v SEPTEMBRU 1965

OBRAČ. ENOTA	Povpr. število zaposl.	Število opravlj. ur	Od tega nadur	Izplačani OD	Po enotah in ceniku del	OD po usp. obrač. enot	Nagrade za stalnost	Redni in izredni dopusti in ostalo	Povpr. osebni doh.	
									september 1964	sept. 1965
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Topilnica	239	41.461	85	20.418.843	14.648.659	2.654.259	774.487	2.346.609	64.640	85.434
Livarna	475	95.904	1.454	39.201.800	28.090.963	5.413.370	1.472.086	4.225.381	58.766	82.530
Valjarna	301	59.925	1.306	22.828.072	16.987.184	2.811.576	771.786	2.257.526	60.237	75.841
Kovačnica	239	48.589	360	20.627.541	14.634.035	2.695.714	751.544	2.546.248	62.954	86.308
Term. obdel.	66	12.367	47	5.318.948	3.753.083	780.651	155.966	629.248	57.031	80.590
Meh. obdel.	600	120.974	1.479	45.067.961	32.241.208	5.462.925	1.758.532	5.605.296	54.508	75.113
Vzmetarna	66	13.458	510	5.200.755	3.847.977	512.719	209.140	625.748	54.628	78.799
Jeklovlek	42	8.030	22	2.960.093	2.178.885	475.903	66.629	238.676	52.818	70.478
Energ. obrat	102	21.052	600	8.309.253	5.812.005	1.262.372	253.745	981.131	58.082	81.463
Strojni rem.	183	38.587	500	15.334.977	10.618.031	2.200.474	500.765	2.015.707	61.276	83.798
Elektro rem.	104	21.688	512	8.428.844	5.919.636	1.096.875	265.114	1.147.219	59.941	81.047
Gradb. rem.	68	13.697	253	4.985.679	3.664.558	516.935	193.994	610.192	54.760	73.319
Promet	104	22.498	1.194	8.636.245	6.847.377	558.263	272.614	957.991	57.848	83.041
OTKR	201	40.821	975	16.153.084	12.022.383	1.672.841	541.593	1.916.267	55.338	80.364
Uprava	377	76.796	1.285	29.106.059	20.276.916	3.180.338	1.057.068	4.591.737	54.198	77.204
SKUPNO	3.167	635.847	10.582	252.578.154	181.542.900	31.295.215	9.045.063	30.694.976	57.996	79.753

Prvi rezultati gospodarske reforme

(Nadaljevanje s 1. strani)

na plačano realizacijo, povišal za okroglo 21 %. Na to sliko dohodka pa v določeni meri negativno vpliva porast dolžnikov v primerjavi s stanjem v začetku leta, ker se po veljavnih predpisih dohodek obračunava po plačani realizaciji. Doseženo zvišanje dohodka je deloma plod spremenjenih instrumentov in deloma našega boljšega dela.

Tako se je npr. v topilnici kot glavnem nosilcu materialnih stroškov znižala poraba ognjestalnega materiala za obzidavo peči, saj se je vzdržnost sten in dna zvišala pri vseh pečeh med 20 do celo 40 % (5 t el. peč), medtem ko se vzdržnost obokov še ni bistveno popravila. Topilnica izkazuje dalje tudi znižanje porabe elektrod, kokil in elektro energije na enoto proizvodnje. Tudi v vseh ostalih obratih kažejo proizvodni stroški tendenco upadanja.

V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta se je v 9 mesecih letošnjega leta popravil v vseh obratih, izvzemši topilnico, kjer je ostal na istem nivoju 91,2 %, tudi izplen. Vendar izpleni pri vseh obratih še niso dosegli v akcijskem programu predvidenih vrednosti. Predvsem je treba izplen izboljšati v topilnici, kjer že relativno nizko povečanje izplena pomeni veliko znižanje proizvodnih stroškov.

Enako kakor pri izplenu moramo v naslednjih mesecih še nadalje znižati tudi izmeček, dasiravno izkazuje tudi tukaj v primerjavi z 9 meseci lanskega leta določen napredek.

Medtem ko je znašal povprečni izmeček na skupno proizvodnjo v letu 1964 2,57 %, se je v 9 mesecih znižal na 2,24 % ali za 12,8 %.

Doseženi povečani obseg proizvodnje se odraža tudi v doseženi produktivnosti, merjeni v tonah na zaposlenega na mesec. Produktivnost se je v 9 mesecih tega leta proti istem obdobju lanskega leta dvignila za 11 %.

Kljub določenim, zgoraj kratko opisanim dosežkom, pa moramo naša prizadevanja za dvig proizvodnje in znižanje stroškov nadaljevati s podvojeno silo, da bomo tako dosegli z akcijskim programom postavljeni cilj. V še večji meri je treba dvigniti proizvodnost, ki je plod boljšega izkoriščanja delovnega časa in znižanja še vedno prevelikih zastojev na proizvodnih agregatih predvsem v valjarni, in s tem boljšega izkoriščanja kapacitet. Ne na zadnjem mestu je za to potrebna mnogo večja skrb za proizvodne naprave in višji nivo vzdrževanja.

Proti stanju v začetku leta so se znatno povečale tudi zaloge nedokončanega materiala. Naraščanje teh nam znižuje realizacijo in s tem tudi dohodek podjetja. Zato je ena od nadaljnjih važnih nalog, da v zadnjem kvartalu te zaloge znižamo na najnižjo možno mero.

Čeprav ima najbolj odgovorne naloge pri izvrševanju nalog akcijskega programa vodstveni kader od predelavca navzgor, ta ne bo mogel doseči želenega uspeha brez pomoči in sodelovanja nas vseh.

Inž. Franjo Mahorčič

ŠE O IZOBRAŽEVANJU

O potrebi splošnega strokovnega in družbeno ekonomskega izobraževanja pogosto zasledimo razne razprave in članke v naših dnevnih časopisih, pa tudi sami razpravljamo o tem na raznih sestankih in nivojih. Da je to res potrebno in koristno, moramo vsekakor potrditi. S tem se strinjamo tudi v razpravah tako dolgo, dokler o tem samo na splošno razpravljamo. Nekoliko pa se ta naša mnenja in prepričanja spremenijo tedaj, ko smo tudi sami osebno prizadeti. Dokaz tej trditvi je nedavno neuspešni seminar za organe upravljanja v naši železarni.

V sodelovanju s predstavniki družbeno političnih organizacij v železarni je naš upravni odbor sprejel program seminarja, z delavsko univerzo Ravne na Koroškem pa je bil izdelan časovni raspored. S predavanji naj bi pričeli 14. septembra letos. Prvo predavanje je še nekako uspelo, saj je bilo od skupnega števila 180 ljudi, kolikor jih naj bi obiskovalo seminar, prisotnih 73. Zaradi izmenskega dela so bila predavanja prirejena tako, da bi se predavanja za tiste, ki bi delali popoldne, ponovila naslednji dan v dopoldanskem času. Toda že naslednje predavanje, ki naj bi bilo dopoldne, je zaradi premajhne udeležbe odpadlo. Stanje se ni spremenilo niti drugi in tretji dan, zato smo bili primorani,

da s seminarjem oziroma predavanji prenehamo.

O vzrokih neuspelega seminarja smo razpravljali tudi z nekaterimi udeleženci. Po njihovem naj bi bil vzrok neuspeha v tem, da nismo uspeli izbrati najbolj primerne časa za seminar in da so nekateri člani organov upravljanja take ali podobne seminarje že obiskovali in so s tematiko, ki naj bi se obravnavala, že seznanjeni. Mogoče je v tem res delček resnice, toda v celoti ni opravičljivo.

Namen seminarja ni bil, da bi bila samo predavanja, ampak predvsem, da bi se članke organov upravljanja s predavanjem in razpravo podrobneje seznanilo z našo celotno poslovno politiko in problemi, ki se pri tem pojavljajo. Brez dvoma je dobra obveščенost in informiranost organov upravljanja potrebna in koristna, to pa je možno najbolj popolno doseči na način, ki smo ga želeli izvesti.

Zaradi tega bo seminar za organe upravljanja vsekakor treba letos izvesti. Poskušati pa bo najti čas, ki bo za vse najbolj sprejemljiv in razmisliti o tem, da bi se udeleženci razdelili v več skupin. Na ta način bi bila podana možnost intenzivnejšega dela na seminarju in pri razpravi. Če se bomo za tak način odločili, bo seveda treba zasigurati tudi udeležbo, ta pa bo zagotovljena s tem, če se bodo izvoljeni organi upravljanja zavedali svoje dolžnosti, ki so jo prevzeli do svojih sodelavcev, ki jih v posameznih organih upravljanja zastopajo.

-et

V podjetju

- Ti, kako pa kaj pri vas delate?
- Delamo, delamo!
- Ali kaj delite premije?
- Delijo, delijo!

Iz pisarne

»Vi torej v službi kadite in čitate časopis? Kadar mene ni, ste najbolj len človek v našem podjetju!«

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Prejšnji mesec je imel upravni odbor štiri seje. Eno izmed sej je posvetil vprašanju naše nadaljnje investicijske izgradnje, na ostalih sejah pa je obravnaval poročilo o 9-mesečnem poslovanju železarne, priprave za zasjedanje delavskega sveta in razpravljaj o ostalih zadevah, ki so se nanašale na delo in poslovanje železarne.

Razprava o investicijski izgradnji je pokazala, da se je ta v vseh 9 mesecih letošnjega leta razvijala vse prej kot ugodno. Od prvotnega plana investicij v višini 4.750 milijonov dinarjev, ki ga je sprejel delavski svet, smo ga doslej ob naših stalnih urgencah pri splošni gospodarski banki izpolnili samo s 45 %. Ker ni pričakovati, da se bo situacija v zadnjem kvartalu izboljšala, lahko računamo, da bomo planirani obseg investicijske izgradnje letos dosegli največ nekaj nad 60 %. Neizpolnjevanje investicijskega programa je posledica pomanjkanja finančnih sredstev pri splošni gospodarski banki, zaradi česar nam je ta stalno zmanjševala tranšo, ki nam bi jo morala prispevati za našo 35% lastno soudeležbo. Pomanjkanju finančnih sredstev pa se je pridružil še predpis o 10% obvezni varščini, tečajne razlike dolarja, povečanje carine ter podražitve gradbenih del in domače opreme. Nesigurno stanje zagotovljenih sredstev je imelo za posledico zmanjšan tempo izgradnje ter premaknitev rokov dovršitve. Obseg investicijskih del se je skrčil samo na tista neobhodno potrebna dela, da preprečimo večjo gospodarsko škodo. Trenutno se nadaljujejo dela pri postavljanju jeklene konstrukcije hale jeklarne (kjer je izvajalec v velikem zaostanku, saj bi morala biti hala postavljena že konec maja letošnjega leta), na montaži lahke proge valjarne in zgradbi nove kotlarne, medtem ko je zgradba OTKR v glavnem končana in so potrebni le še energetski priključki. Na ostalih objektih pa so bila dela ustavljena. Zaradi ozkega grla in premajhne nosilnosti mostu pri energetskem posloju se bo poskušalo most čez Mežo za silo usposobiti in izvršiti zemeljska dela na cesti za jeklovlekom, da bi se tako dosegla boljša povezava med valjarjo, vzmetarno ter jeklovlekom z odpremnim skladiščem.

Negotovost, ki je obstajala letos zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, pa ni odstranjena niti za naslednje leto. Zato je težko predvidevati možnosti in obseg nadaljnje investicijske izgradnje. Tudi če bi se financiranje naslednje leto odvijalo popolnoma normalno, bi lahko realizirali največ 5.700 milijonov din. Okvirni program investicijske izgradnje za naslednje leto predvideva dograditev jeklarne in postavitve ene 40-tonske obločne peči, začetek gradnje hale bloominga, dograditev srednje in lahke mehanske obdelovalnice, dograditev nove kotlarne, dokončanje ceste za jeklovlekom in centralne trafo postaje. Za predvideni obseg izgradnje imamo pri investicijski banki zagotovljeno 65% udeležbo, medtem ko je 35% udeležba, ne računajoč podražitve, ki so nastale, katero bi morala prispevati splošna gospodarska banka, problematična. Če nam splošna gospodarska banka ne bo mogla zagotoviti potrebnih sredstev, bi morali za to uporabiti del lastnih sredstev ali pa zmanjšati že tako minimalne investicije, vendar bo to možno zmanjšati le pri gradbenih delih in domači opremi. Razprava pa je pokazala, da je naša soudeležba pri tem problematična, saj moramo iz sredstev, ki nam bodo po zaključnem računu za letošnje leto ostala na razpolago, najprej pokriti anuitete, dalje obratna sredstva, investicije na področju družbenega standarda in oddvojiti sredstva za neinvesticijske izdatke. Le ostanek sredstev, če nam bi po kritju teh obveznosti še ostal na razpolago, bi lahko prispevali za našo udeležbo pri investicijski izgradnji in naložbi v osnovna sredstva. Poleg tega moramo naslednje leto pri obratih vzmetarne, jeklovleka in mehanske obdelovalnice, ki so se preselili v nove prostore, urediti sanitarne prostore, ker imamo samo začasno enoletno obratovalno dovoljenje in obstaja nevarnost, da nam to preklicajo, če

do roka, ki je določen, prostorov ne bomo uredili.

Upoštevaajoč težave, ki se pojavljajo pri naši investicijski izgradnji in našo finančno zmogljivost, je upravni odbor po obravnavi poteka investicijske izgradnje v letošnjem letu in predvidevanjih za naslednje leto, sklenil:

— z investicijsko izgradnjo je v okviru razpoložljivih finančnih sredstev nadaljevati tudi v bodoče;

— iz sredstev, ki bodo v železarni drugo leto na razpolago po zaključnem računu iz letošnjega leta, je najprej pokriti anuitete, nato obratna sredstva, investicije na področju družbenega standarda in sredstva za neinvesticijske izdatke. Ostala sredstva, če nam bodo po pokritju teh obveznosti ostala na razpolago, naj bi se porabila za našo udeležbo pri investicijski izgradnji in naložbe v osnovna sredstva;

— če zaradi pomanjkanja finančnih sredstev investicij po predvidenem programu ne bo možno v celoti izvajati, je odložiti gradbena dela preostalega dela valjarne; če pa bi kljub temu še nastopale težave, je prenehati tudi z gradbenimi deli nove topilnice.

Ob razpravi o nadaljnji investicijski izgradnji je bilo načeto tudi vprašanje članstva naše železarne v raznih poslovnih bankah. Po novih predpisih bodo banke poslovale kot samostojne organizacije, zato že sedaj iščejo gospodarske organizacije, ki bi se včlanile v njihove banke in bi kot članice morale dati določeno soudeležbo, ki bi služila kot začetna sredstva za kasnejše odobranje kreditov in ostalih obveznosti. Prispevki gospodarskih organizacij, ki naj bi jih vplačale kot združene članice, so visoki, zato je upravni odbor Združenja jugoslovanskih železarn priporočal vsem železarnam, da bi Združenje jugoslovanskih železarn v imenu vseh podjetij črne metalurgije postalo član zveznih bank, sama podjetja pa bi se včlanila le v republiške in komunalne banke. Upravni odbor je tako mnenje in priporočilo v celoti osvojil in sklenil:

— da naj se v imenu združenih podjetij črne metalurgije v članstvo Investicijske in Jugobanke vključi Združenje jugoslovanskih železarn, podjetja pa bodo članice obeh bank le v okviru poslovnega združenja, medtem ko je s članstvom naše železarne v republiški in komunalni banki zaenkrat še počakati.

Tako stališče je upravni odbor osvojil iz razloga, ker smo že sedaj pri nabavi ferolegur pri Jugobanki nastopali kot združena podjetja, zato bo prav, da se isti način poslovanja uvede tudi na področju investicij.

Poročilo o poslovanju naše železarne v prvih devetih mesecih letošnjega leta kaže sicer zadovoljive rezultate, vendar je bil upravni odbor mnenja, da bi bili ti z večjim prizadevanjem vseh zaposlenih lahko še boljši. Čeprav smo v devetih mesecih letošnjega leta plan skupne proizvodnje presegli za 1,6 %, plan blagovne proizvodnje dosegli z 99,2 %, realizacijo pa presegli za 1,4 %, podatki kljub temu opozarjajo na nekatere slabosti v našem poslovanju. Iz naših obratov že pogosto slišimo pripombe, da jim primanjkuje naročil, istočasno pa našim kupcem dolgujemo še 7.372 ton nedobavljenega materiala. V primerjavi z lanskim letom se je stanje sicer delno izboljšalo, vendar pa bomo v sedanji situaciji morali upoštevati, da bodo kupci zahtevali doslednejše izpolnjevanje pogodbenih obveznosti. Delno opravičilo za takšno stanje je sicer v občasnem pomanjkanju ferolegur in ostalega materiala, v celoti pa ni opravičljivo. Tudi odpreme naših izdelkov še nismo znali urediti. Podatki kažejo, da smo meseca julija v prvih petih dneh odpremili samo 9,3 % naših izdelkov, v zadnjih petih dneh meseca pa 33,6 %. Se slabši je podatek za mesec september, kjer smo prvih pet dni odpremili samo 5,5 %, v zadnjih petih dneh pa 37,2 %. Pri taki neenakomerni odpremi se včasih ni čuditi, če pride do zamenjave materiala ali nepopolne kontrole. Kljub temu, da imamo med premijskimi kriteriji tudi kriterij enakomernosti odpreme,

kaže, da to ni dovolj zaostreno in ne dosega svojega namena. Na rezultat poslovanja vpliva tudi porast nedokončane proizvodnje, saj se nam je ta povečala v nekaterih obratih od 40,3 % do 270 %. Močno so se pomnožili tudi naši dolžniki, ki nam dolgujejo 6.327 milijonov din, kar je celo okoli 100 % več kot v začetku leta. Ker nam naši kupci ne plačujejo v redu dobavljenega materiala, so se temu ustrezno povešale tudi naše obveznosti do dobaviteljev od 1.314 milijonov din v začetku leta na 2.657 milijonov din v mesecu septembru. Z namenom, da bi do konca letošnjega leta zmanjšali število dolžnikov, je podjetje proti vsem nerednim plačnikom vložilo tožbe. Pomanjkanje naših obratnih sredstev smo zaradi tega morali nadomeščati z najemanjem kratkoročnih kreditov za blagovni promet. Od dohodka, ki ostane podjetju na razpolago po odbitku poslovnih stroškov, smo vključno z izplačili dodatkov za mesec september, ki so bili izplačani 15. oktobra letos, v prvih devetih mesecih letos izplačali 1.872.870.545 din, kar znaša povprečno 65.432 din mesečno na zaposlenega.

Podatki o poslovanju v prvih devetih mesecih letošnjega leta zajemajo že tudi obdobje po uveljavitvi gospodarske reforme, ki s spremenjenimi instrumenti, zvišanjem prodajnih cen na eni ter z zvišanjem poslovnih stroškov zaradi novih cen surovin, energije, potrošnega in pomožnega materiala na drugi strani vplivajo na dosežen dohodek, gibanje poslovnih stroškov in oblikovanje ter delitev dohodka. Glavna naloga za nas je zvišanje obsega proizvodnje ob istočasnem znižanju poslovnih stroškov. V dvomesečni dobi poslovanja v novih pogojih seveda še nismo mogli v celoti realizirati vseh, v okviru akcijskega programa zadanih nalog. Zato bo v naslednjem obdobju razen že delno doseženih uspehov, treba doseči večjo produktivnost, boljše izkoriščanje kapacitet in delovnega časa, zvišati izplen ter izboljšati tehnologijo proizvodnje.

Upravni odbor je ob analizi poslovanja in presoji vseh objektivnih in subjektivnih vzrokov, ki so vplivali na dosežene rezultate, sklenil, da je:

— poročilo o poslovanju železarne v devetih mesecih letošnjega leta vključno z doseženim finančnim rezultatom v celoti, kot je predloženo, posredovati v razpravo in odobritev delavskemu svetu podjetja;

— ker pri uvozu ferolegur, katerih uvoznik je za vse jugoslovanske železarne naše podjetje, nastajajo težave s plačili, se zadalži komercialni sektor, da z Jugobanko poskuša skleniti novo pogodbo, po kateri bodo pri uvozu ferolegur za kritje računov soudeleženi vsi potrošniki. Istočasno pa je s potrošniki ferolegur in ostalimi našimi kupci doseči boljše plačevanje računov;

— tehnični sektor je opozoriti na zaostanke v proizvodnji in slabo izpolnjevanje pogodbenih obveznosti.

Sklepi z ostalih področij poslovanja

— Odobri se sodelovanje naše železarne pri sofinanciranju strokovnega časopisa, ki ga bo izdajalo Združenje jugoslovanskih železarn. Združenje je obvestiti, da po našem mnenju razrez za prispevek, ki odpade na posamezna podjetja, ni pravilen. Prispevek bi se moral računati na skupni dohodek in ne na dohodek, ki ostane na razpolago podjetju. Tak kriterij bi moralo združenje upoštevati tudi pri izračunu prispevkov za članstvo združenja. Našo zahtevo je treba posredovati Združenju jugoslovanskih železarn z željo, da njihov upravni odbor o tem na eni izmed svojih naslednjih sej razpravlja ter spremeni kriterije plačila prispevkov ustrežno našemu predlogu.

— Vloga Združenja jugoslovanskih železarn, da bi jim odstopili proporcionalni del dela presežka dohodka nad poslovnimi stroški za lansko leto v višini 1.641.100 din, je bila negativno rešena in odloženo, da jih je obvestiti, da znesek nakažejo na naš žiro račun, da pa se bo o njihovi vlogi razpravljalo na-

slednje leto ob razdelitvi dohodka po zaključnem računu iz letošnjega leta.

— Ob obravnavi sklepa delavskega sveta podjetja, da je za naše bivše delavce, ki še niso bili proglašeni za jubilate dela, ugotoviti, če obstaja možnost, da se jih za jubilate dela proglasi, je upravni odbor prišel do zaključka, da proglasitev zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni možna, da pa se za vse upokojujence, ki so bili najmanj 10 let zaposleni v naši železarni, 29. novembra letos v domu železarjev priredi srečanje. Za organizacijo srečanja je zadolžen splošni sektor, kadrovski oddelček pa pripravi seznam upokojujencev, ki jih je po sprejetem kriteriju povabiti na srečanje.

— Za naše delavce, ki bodo letos proglašeni za jubilate dela, je nabaviti praktična darila, in sicer:

za 10-letne jubilate ročno uro, ostalo različno pa v obliki osebnega dohodka;

za 20-letne jubilate ročno uro in usnjen kovček, ostalo različno pa v obliki osebnega dohodka.

Pri nabavi praktičnega darila je skrbeti, da bo nabavljen kakovosten material in da se bo cena čim bolj približala znesku, do katerega so jubilatni upravičeni. Praktično darilo nabavi komercialna služba, seznam letošnjih jubilatov dela pa pripravi kadrovski oddelček.

— Na predlog TO sindikata, da je za jubilate dela proglasiti Liziko Gorenšek, zaposleno na sindikatu in Marijo Mori, ki je bila pred dvema letoma upokojena in je vsako leto doslej opravljala službo kuharice v našem počitniškem domu v Portorožu, je bilo sklenjeno, da je zaposlitev Lizike Gorenšek na sindikatu smatrati kot zaposlitev v železarni in jo je zato treba proglasiti za jubilatko dela v skupini, za katero po delovni dobi izpolnjuje pogoje, medtem ko Marije Mori ni mogoče proglasiti za jubilatko dela, ker jo je obravnavati po kriterijih kot ostale naše bivše delavce. Priporočati pa je TO sindikata, da Mariji Mori za njeno dosedanje delo v počitniškem domu v Portorožu nabavi praktično darilo v isti vrednosti, kakršno bodo dobili naši 10-letni jubilatni dela.

— Oddelek za obračun osebnih dohodkov je posredoval upravni odboru problematiko, ki se nanaša na število in vrsto odtegljajev, ki jih od rednih mesečnih prispevkov odtegujejo delavcem. Poleg dodatnega dela, ki pri tem nastopa, se pojavlja večkrat tudi problem, da posameznikom zaradi prevleke števila odtegljajev ni mogoče odtegniti vseh obveznosti. Po pregledu števila in vrste odtegljajev je upravni odbor sklenil, da se s 1. 11. 1965 po plačilni listi ukinejo naslednji odtegljaji: najemnina za stanovanje, vodarina, najemnina za samske domove, centralna kurjava za gasilski dom, šolnina za izobraževalni center in obroki za knjige ter razni drugi občasni odtegljaji. Pri odtegljajih ravno tako odpade prispevek za godbo. Ker pa se temu prispevku ni mogoče izogniti, je bilo odločeno, da se predlaga delavskemu svetu, da se prispevek za zadnje tri mesece letošnjega leta plača iz skupnega globala osebnih dohodkov na račun neindividualiziranih osebnih dohodkov, od 1. januarja naslednjega leta pa se znesek odvoji iz sklada skupne porabe, s tem da ima godba na pihala po tako obračunanem prispevku še nadalje iste obveznosti do članov naše delovne skupnosti, kot jih je imela doslej.

— Glede članarine za ZKJ in sindikat, ki se prav tako odteguje po plačilni listi, pa je bil upravni odbor mnenja, da naj zaenkrat še ostaneta med odtegljaji, obvestiti pa je obe organizaciji, da naj o tem razmisli in poskuša najti drug način pobiranja članarine.

— Ker so obrati kljub navodilu in postopku, ki je bil predpisan za uvajanje skrajšanega delovnega časa v železarni, skrajšani delovni čas uvajali brez predhodnih analiz in odobritev, je upravni odbor na predlog komisije za uvajanje skrajšanega delovnega časa osvojil postopek, ki ga je treba pred tem izvesti. Za uvedbo skrajšanega delovnega časa, ki mora biti ekonomsko utemeljena, se morajo predlogi dostaviti:

oddelku za študij dela zaradi ugotovitve, če je produktivnost dela zagotovljena;

analitsko planskemu sektorju zaradi ugotovitve, če sta gospodarnost in izvrševanje plana zagotovljena;

komisiji za skrajšan delovni čas, ki predlog na podlagi mnenja oddelka za študij dela in APS obravnava in predloži v potrditev upravni odboru.

— Ker so nekateri člani komisije za uvajanje skrajšanega delovnega časa odšli iz podjetja ali bili premeščeni na druga delovna mesta, je bilo sklenjeno, da se razreši dolžnosti dosedanja komisija in se imenuje nova, v katero so bili imenovani: inž. Ivan Zupan kot predsednik, za člane pa Jože Matitz, Marijan Blažič, inž. Ferdo Medl, Ivo Kohlenbrand, Peter Orožen, Anton Maklin in Franc Golob.

— Vloga krajevne skupnosti Ravne na Koroškem in komunalnega podjetja Ravne na Koroškem, da bi v naši železarni do konca letošnjega leta še nadalje zadržali odtegovanje najemnine in vodarine po plačilni listi, je bila odklonjena in sklenjeno, da ostane v veljavi sprejeti sklep upravnega odbora.

— Na prošnjo odbora doma telesne kulture Ravne na Koroškem, da bi naša železarna prispevala dodatna sredstva za nabavo manjkajoče opreme v domu oziroma da bi se jim odobrilo, da bi se nekaj opreme na naše stroške izdelalo v železarni, je upravni odbor sklenil, da se jim za nabavo dodeli enkratna dotacija v znesku 2 milijona din in da se oprema v železarni lahko izdela samo, če bodo izdelke na njihove stroške naročili prek naše prodajne službe.

— Upravni odbor je razpravljal tudi o razdelitvi sredstev, ki so bila oddvojena za pravo gradbišča v Dobji vasi, namenjena za individualno gradnjo stanovanjskih hiš. Upoštevajoč obveznosti, ki jih moramo v železarni še pokriti, je bilo določeno, da se sredstva razdele:

— za predvidene stroške izdelave projektov za stanovanjske hiše v Dobji vasi	2,029.480 din
— za odkup stanovanja v polstolpnici 8 po pogodbi	5,830.520 din
— dotacijo SD Fužinar za nabavo opreme v domu telesne kulture	2,000.000 din
— za individualno gradnjo stanovanjskih hiš na Preškem in Navrškem vrhu	6,400.000 din

Za razdelitev sredstev med stanovanjske zadruge je poklicati predsednika obeh zadrug, ki naj se dogovorita, v kakšnem razmerju naj se razpoložljiva sredstva razdele med zadrugi.

SD Fužinar je obvestiti o spremembi sklepa upravnega odbora, da nabava opreme ne bo bremenila sredstev železarne, ampak da lahko opremo nabavijo iz sredstev dotacije, ki jim je bila v ta namen dodeljena. O sprejeti dopolnitvi je obvestiti tudi prizadete obrate in službe v železarni.

— Upravni odbor se je seznanil z mnenjem in stališčem naše stanovanjske komisije, da prodajo stanovanje PTT podjetju v Mariboru in sklenil, da se prodaja stanovanja, ker je bilo to že obljubljeno, izvrši pod pogojem, da PTT podjetje do 17. t. m. plača stanovanje, katerega prodajna cena se določi v znesku 2.500.000 din. Če do roka, ki je določen, zneska ne bodo nakazali, se bo prosto stanovanje dodelilo enemu od naših delavcev.

— Na prošnjo stanovanjske zadruge Prežihov vrh Ravne na Koroškem je bilo odobreno, da lahko v železarni odkupijo 50 kosov plošč pocinkane pločevine dim. 0,5 mm, ki jo bodo njihovi člani potrebovali pri gradnji stanovanjskih hiš.

— Na obvestilo stanovanjske zadruge Prežihovo Ravne na Koroškem, da so v članstvo sprejeli inž. Jožeta Geršaka ter da naj se mu zato kot njihovemu članu dodeli pripadajoči dolgoročni kredit za individualno gradnjo stanovanjske hiše, mu je iz sredstev, namenjenih za individualno gradnjo stanovanjskih hiš bilo odobreno dolgoročno posojilo v višini 1.100.000 dinarjev.

— Na obvestilo krajevne skupnosti Ravne na Koroškem, da zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne morejo odkupiti stanovanja, ki ga zasedata Ivan Globočnik in Viktorija Grilc, je naslovu sporočiti, da se naše

obvestilo ne nanaša na izpraznitev stanovanja, ki ga zaseda Ivan Globočnik, ker je njegovo delo na krajevni skupnosti ozko vezano s krajem in našo železarno, da pa se to ne more upoštevati za Viktorijo Grilc, posebno še, ker stanovanje ni bilo dodeljeno njej, ampak njenemu možu, nekoč pri nas zaposlenemu Albertu Grilcu. Zato mora krajevna skupnost stanovanje, ki ga zaseda prizadeta, odkupiti ali pa najti ustrezno zamenjavo izven stanovanj, ki so v upravljanju naše železarne.

— Upravni odbor se je seznanil s poročilom TO sindikata o številu naših delavcev, ki so letovali v počitniškem domu v Portorožu. Ker še niso znani skupni stroški poslovanja in ker bodo ti zaradi povišanja cen življenjskih artiklov presegli prvotno predvideni znesek, se sklene, da je tudi za delavce, ki so bili poslani na brezplačno letovanje, zaenkrat za vsakega nakazati samo znesek, računano po 700 din na dnevni penzijo. Ostala razlika se bo obravnavala in obračunala skupno z ostalimi stroški poslovanja v letošnji sezoni. Ker ima počitniški dom obveznosti do dobaviteljev, mu je za plačilo nakazati nekaj sredstev, ki jih je do končnega obračuna smatrati kot akontacijo.

— Stremeti je za znižanjem stroškov poslovanja tudi v počitniškem domu v Portorožu. Upravni odbor meni, da je to poleg splošnega izboljšanja poslovanja možno doseči tudi na ta način, da se upravnik počitniškega doma izven sezone pokliče nazaj na Ravne in se ga zaposli v železarni. V tem primeru bi mu na Ravnah morali dodeliti družinsko stanovanje, v počitniškem domu pa bi izven sezone imeli samo koga, ki bi pazil na dom, kar bi verjetno lahko reševali z upokojujenci — našimi bivšimi sodelavci. Predlog je bil že večkrat obravnavan, vendar doslej še ni bil realiziran, zato se sklene, da se zadolži uprava podjetja, da zadevo v smislu predloga uredi čimprej. Prav tako je od splošnega sektorja zahtevati pojasnilo, kaj je bilo na zahtevo upravnega odbora, da je urediti nekatere sporne zadeve v našem počitniškem domu v Portorožu, doslej storjenega.

Zaključki s področja kadrovskega vprašanja in štipendiranja

— Na predlog komisije za kadre in štipendiranje so bile odobrene štipendije: Maksu Frasu za študij na Visoki industrijsko pedagoški šoli na Reki,

Alojuzu Hrastniku in Ferdu Gnamušu za študij na Višji tehnični šoli — strojni oddelku v Mariboru,

Juriju Sulerju za študij na TSS — strojnem oddelku,

Dragu Mehu za študij na TSS — strojnem oddelku.

— Prošnja Franca Rajha za dodelitev štipendije na fakulteti za strojništvo je bila odklonjena, ker so štipendije za to fakulteto že oddeljene, prav tako Marjanu Jelenu za šolanje za MIS, ker ponavlja II. razred in do štipendije ni upravičen.

— Začasno je bila odklonjena prošnja našega štipendista Slavka Koka za povišanje štipendije, ker je vprašanje povečanja štipendij zaradi povišanja življenjskih stroškov treba rešiti za vse štipendiste enotno. Zato je bilo odobreno da se do končne revalorizacije štipendij našim štipendistom povišajo štipendije v enakem znesku po 4000 din na mesec na sedanjo osnovo. Povišanje štipendij velja za srednje šole od 1. septembra, za višje pa od 1. oktobra letos dalje.

— Prošnja Jožeta Kotnika, da bi mu v železarni za čas študija na VEKS v Mariboru nudili ugodnosti, do katerih so upravičeni izredni slušatelji, je bila odklonjena, ker mu je bil s temi ugodnostmi že omogočen študij na ESS in ker stopnja strokovne izobrazbe, ki si jo je na ta način pridobil, zadostuje za delovno mesto, ki ga zaseda.

— Na prošnjo našega štipendista Ivana Virnika, da bi ga že pred diplomom zaposlili v železarni in mu nato omogočili sodno prakso, je bilo odločeno, da je prizadetemu sporočiti, da ga pred končanim študijem v železarni ne moremo zaposliti in da smo to pripravljeno storiti takoj, ko bo diplomiral, kot je to sicer določeno s sklenjeno pogod-

bo o štipendiji in da se bomo o ostalih ugodnostih lahko dogovorili, ko bo nastopil službo.

— Prošnja v železarni zaposlenega inž. Jožeta Zunca, da bi se mu omogočil študij na III. stopnji ekstraktivno proizvodne smeri metalurgije, je bila odklonjena na osnovi mnenja tehničnega vodstva, da učni načrt za študij na III. stopnji vsaj za sedaj še ne vsebuje predmetov, ki bi kandidatu po absolviranju omogočili izboljšanje tehnologije v posameznih obratih podjetja.

— Odklonjen je bil tudi predlog, da bi od občinske skupščine prevzeli njihovega štipendista Vinka Trafela, ki je vpisan na Visoki industrijsko pedagoški šoli na Reki. Predlog je bil odklonjen zato, ker štipendije na tej šoli letos nismo razpisali, ker je imel kandidat štipendijo zagotovljeno in ker bi verjetno občinska skupščina od nas zahtevala, da povrnemo znesek do sedaj izplačane štipendije, na čemer pa nismo zainteresirani.

— Predlog, da bi polovico štipendije za mesec september priznali našemu štipendistu Rudolfu Verovniku za čas, ko je obiskoval pripravljalni tečaj na Višji tehnični šoli v Mariboru, je bil odklonjen, ker priprave za sprejemni izpit ni mogoče vezati na podjetje in štipendijo, ampak je to zadeva vsakega kandidata.

— Pritožba našega štipendista Antona Hojnika, ker mu ni bila izplačana nagrada za opravljene izpite III. in IV. letnika, do katere naj bi bil po pogodbi o štipendiji upravičen, je bila odklonjena zato, ker smo v železarni stimulativen način nagrajevanja štipendistov ukinili že 1961. leta, prizadeti pa to pravico uveljavlja šele letos.

— Stanislavu Lončarju se je odobril dodatek za ločeno življenje 15.000 dinarjev mesečno z veljavnostjo od 1. julija 1965 dalje.

— Na obvestilo komercialno tehnične službe, da nastopajo težave pri plačilu honorarnega dela demonstratorja pnevmatskega orodja, je bilo sklenjeno, da se mora za narodno banko izdati potrdilo, da bomo način plačevanja honorarnega dela uredili v našem statutu, katerega predlog je že v izdelavi, in bomo tako zadostili zakonskim predpisom.

— Na obvestilo kadrovskega oddelka, da zaradi določil 70. člena pravilnika o delitvi osebnih dohodkov nastopajo težave pri izdaji mesečnih voznih kart in da tega določila v dosedanjih pogojih ne bo mogoče v celoti upoštevati, je upravni odbor odobril, da se naj izvrši ustrezna dopolnitev, katero je na naslednjem zasedanju posredovati delavskemu svetu s predlogom, da jo odobri.

— Članom in tajnici disciplinske komisije se odobrijo nadure za čas disciplinskih obravnav. Nadure so jim bile izjemoma odobrene, ker delo pri disciplinski komisiji ne spada v njihove redne delovne zadolžitve.

— Na vlogo mehanske obdelovalnice, da bi se nekaterim umskim delavcem, ki bodo v popoldanskem času redno delali na strojih, doseženi osebni dohodki izplačali v obliki nadur, je bilo sklenjeno, da se jim izplačilo za popoldansko delo v obliki, kot je bilo predlagano, ne more odobriti, ker se za prizadete to delo v popoldanskem času ne more obravnavati kot nadurno delo. Odobri pa se jim, da se za izvršeno delo izplača osebni dohodek, ki ga bodo dosegli po ceniku del vključno z normalnim dodatkom za popoldansko ali nočno izmeno. Njihove osebne dohodke, ki jih bodo tako dosegli, je potrebno obračunavati kot dodatne osebne dohodke in izplačevati skupno z ostalimi osebnimi dohodki.

— Za naše delavce, ki so bili poslani na 4-mesečni tečaj za upravitelje, ki je organiziran na Visoki šoli za politične vede v Ljubljani, se sklene, da jim železarna poleg dela dnevnic, ki jim pripadajo, plača še stroške stanovanja v internatu šole.

— Pritožbe delavcev prodajnega oddelka in komercialno tehnične službe zoper odločbe o očitni delovnih mest, ki jih zasedajo, je odstopiti komisiji za osebne dohodke.

— Na predlog komisije za kadre in izobraževanje je bilo sklenjeno, da je učence 2-letne šole za priučevanje s 1. novembrom letos pri voznih olajšavah izenačiti z učenci MIS in vajenci v gospodarstvu, zato bodo ti učenci do voznih olajšav upravičeni po voznih

kriterijih, ki jih je sprejela občinska skupščina Ravne na Koroškem in veljajo za vse učence rednih šol.

— Pritožbo Franca Gornika v zvezi z obračunom osebnih dohodkov do razvrstitve na novo delovno mesto, je odstopiti kadrovskega oddelka z nalogo, da zadevo pregleda.

— Predlog vodstva vzdrževalno energetskega obratov, da bi delavcem energetskega, strojnega, elektro in gradbenega oddelka, ki jih po službeni potrebi večkrat kličemo v popoldanskem in nočnem času nazaj v železarno, po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov priznali 10% dodatek za nadurno delo, je odstopiti komisiji za osebne dohodke.

— Na zasedanju, ki bo 27. oktobra 1965, je predložiti v odobritev bonifikacijo za vrnitev vrednosti vrnjenega materiala, ki smo ga dobavili češkemu podjetju Strojimport v Pragi, ker pogodbene obveznosti nismo mogli izpolniti.

— Na predlog vodstva jeklarne je bil Karlu Polancu, ki zaseda delovno mesto asistenta jeklolitine, od 1. oktobra 1965 odobren deljen delovni čas.

— Predlog za izpolnitev organizacijske sheme komercialno tehnične službe, ki jo je upravni odbor posredoval komercialni sektor, se odloži.

Službena potovanja v inozemstvo

— Na predlog vodstva OTKR je bila inž. Jožetu Rodiču odobrena udeležba na kongresu o uporabi statistične metodike v raziskavah in razvoju proizvodnje v Milanu v Italiji. Za udeležbo na kongresu so mu bili odobreni štirje dnevi. Ker pa je bilo potrebno po obvestilu oddelka za zunanjo trgovino urediti tudi vprašanje reklamacije vzmeti, je upravni odbor za ureditev te naloge inž. Jožetu Rodiču podaljšal že odobreno službeno potovanje za 3 dni, dodatno pa je službeno potovanje za isto nalogo v Italiji odobril tudi Ivanu Erjavcu.

— Na predlog vodstva vzdrževalno energetskega obratov je inž. Ivanu Kopu odobreno podaljšanje službenega potovanja na Madžarsko od prej odobrenih 6 dni na 10.

— Direktorju Gregorju Klančniku se je odobrila udeležba na kongresu metalurgov, ki bo v drugi polovici oktobra v Luksemburgu. Razen pripadajočih 8 dnevnic za čas potovanja in udeležbe na kongresu se na stroške železarne plača tudi prijavnina v znesku 500 francoskih frankov.

— Na predlog komercialnega sektorja je bilo Branku Spragarju odobreno 6-dnevno službeno potovanje v Francijo. Našo žele-

zarno bremenijo samo prevozni stroški in nabava potnega dovoljenja, pripadajoče inozemske dnevnic pa mu plača podjetje Jugomontana v Beogradu.

— Na predlog oddelka za zunanjo trgovino se je inž. Jožetu Borštnerju podaljšalo službeno potovanje na Poljsko in Češkoslovaško za 2 dni, od prej odobrenih 12 dni na 14.

— Na predlog vodstva vzdrževalno energetskega obratov je inž. Jožetu Geršaku odobrena udeležba na konferenci o čistilnih napravah elektro obločne peči v Dortmundu — Zahodna Nemčija. Za sodelovanje na konferenci so mu bili odobreni 4 dnevi. Stroške bivanja za čas konference nosi prireditelj, naša železarna pa stroške ene dnevnic, nabavo potnega dovoljenja in prevozne stroške.

— Na predlog vodstva mehanskih obratov je upravni odbor Jožetu Šaterju na stroške železarne odobril nabavo potnega lista in dve češkoslovaški dnevnic z nalogo, da takrat, ko bo skupno z ostalimi športniki na Češkoslovaškem, uredi nekatere reklamacije v zvezi z nabavo opreme za mehansko obdelovalnico.

— Na predlog vzdrževalno energetskega obratov je bilo inž. Jožetu Geršaku odobreno 6-dnevno službeno potovanje na Češkoslovaško zaradi nekaterih tehniških vprašanj v zvezi z nabavo bloominga za našo železarno.

— Na predlog prometnega oddelka je bila šoferju osebnega avtomobila Ivanu Podržavniku odobrena nabava potnega lista za dobo enega leta in za večkratno potovanje v Avstrijo.

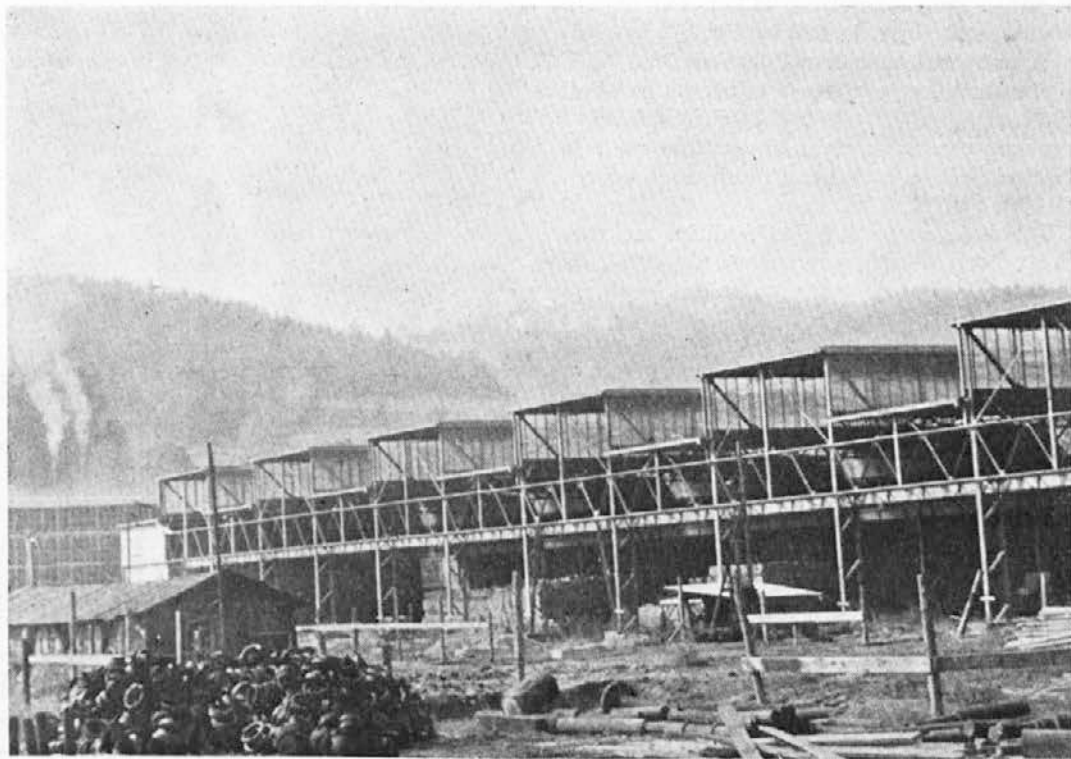
— Ker inž. Drago Debenjak odobrene strokovne prakse v okviru pogodbe o tehničnem sodelovanju med našo državo in Poljsko ni mogel opraviti v roku, ki je bil določen s pogodbo, je upravni odbor odobril, da se mu zaradi podaljšanja naknadno izplača 5 poljski dnevnic s stroški medkrajevne prometa in nabava avstrijskega prehodnega viza.

Izredno plačani in neplačani dopusti

— Na prošnjo elektrotehničnega društva podružnice Ravne na Koroškem se je v vlogi navedenim delavcem naše železarne odobril 1 dan izredno plačanega dopusta, ki ga bodo porabili za ogled hidroelektrarn na Dravi v Avstriji.

— Ugodno je bila rešena prošnja v železarni zaposlenega Jožeta Zormanana in odobreno mu je bilo 6 dni neplačanega dopusta. Kdaj bo neplačani dopust lahko izkoristil, določi vodstvo obrata.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Pogled v prihodnost — novi mehanski obrati rastejo

Le delno izboljšanje pri odpremi

Razgovor z vodjem špedicije Jakobom Koničem

Naš list je že večkrat priobčil kritične opombe na račun naše opreme, zato bi želeli iz prve roke izvedeti, kako je s to rečjo.

Vemo, da je stanje bilo kritično in je še vedno kritično. Vendar je z uvedbo dekad stvar toliko spremenjena, da imamo v primerjavi s prejšnjim načinom, ko se je skoraj vsa roba nagnetla na konec meseca, zdaj ta pritisk razdeljen na tri (seveda še vedno precej neenakomerne) dele, in sicer okoli 10., 20. in 30. v mesecu.

Jakob Konič, vodja špedicije

Najlepše pokažejo naš problem številke. V juliju smo odpremili 4133 t. Od tega v prvih petih dneh le 388 t ali 9,3 %, v zadnjih petih dneh pa kar 1392 t ali 33,6 %. V septembru, ko je bila vsa odprema za okoli 600 t višja, je bilo še nekoliko slabše. Takrat smo v prvih petih dneh odpremili le 270 t ali 5,5 %, v zadnjih petih dneh pa celo 1809 t ali 37,2 %.

Treba je povedati, da špedicija ne more vplivati na odpremo. Naša želja je, da dnevno čim bolj izpraznimo skladišča in jih pripravimo za novo robo. V takih pogojih je tudi delo lažje.

Dnevno odpremimo vse pošiljke, ki so kolikor toliko kompletne. Nekompletne na domači trg tudi še nekako gredo, medtem ko jih v inozemstvo ne moremo plasirati. Zato nam vsak mesec ostane od 300 do 400 t neodpremljene robe.

S katerimi obrati so največje težave?

Z vsemi obrati je enako, ker en mesec zataji eden, drug mesec drugi. Zadnji čas je še najboljša kovačnica. Špedicija obrate sicer opominja ali jih celo prosi, naj spravijo robo naprej, vendar ne more bistveno vplivati nanje.

Da je naša odprema tako neenakomerna, je gotovo do neke mere kriv proces de-

la v obratih, kriva pa je tudi organizacija dela. Obrati posvečajo dosti več skrbi proizvodnji. Važno je, da se stvar izdela, manj pa skrbijo za to, da bi šli izdelki čimprej v odpremo.

Kot rečeno, je stvar iz meseca v mesec enaka. Posebno nerodna je stvar s tistimi izdelki, ki jih je treba šele embalirati, to so npr. strugarski noži, spiralni svetri in deli pnevmatskega orodja, neke pošiljke odlitkov itd. Če pride taka roba v špedicijo zadnje dni v mesecu in jo je treba pripraviti, zaviti, spakirati najprej v škatle, nato v zaboje in označiti, je za vse to seveda zelo malo časa. Pri naglem delu lahko pride do površnosti, ki imajo za posledico reklamacije. V enem dnevu pač ni mogoče narediti vsega.

Ena od važnih postavk pri premiranju je tudi pravočasna odprema. Ali so premije bistveno pomagale k izboljšanju stanja?

Delno že, v glavnem pa je še vedno zadnja dekada daleč najmočnejša.

Kako je z robo, za katero so naročila stornirana oziroma sploh z robo, ki se nabira v skladišču?

Večkrat roba že prihaja k nam kot zaloga, največ iz valjarne. Včasih pri taki stvari obrat ni kriv, včasih pa je. Material, ki ga ni mogoče takoj prodati, se da na zalogo. Precej je izdelkov, ki jih obrati izdelajo brez naročila prodajnega oddelka. Mnogokrat ne ustrezajo bodisi dimenzijsko ali analizno in nekateri ležijo pri nas tudi že dve leti.

Ali bi hoteli še sami dopolniti najin razgovor?

Doslej sva govorila le o odpremi, bilo pa bi treba reči tudi nekaj besed o prispeli robi. Težave imamo predvsem z razkladanjem starega in surovega železa. Žerjavi

na pripravi vložka so stari in pogosto v defektu. Posebno smo to občutili avgusta in septembra. Vzrok pa je tudi v tem, da priprava vložka skrbi predvsem za peči v topilnici. Če bi to stvar izboljšali, bi lahko prihranili marsikak milijon, saj moramo plačati železnici za vsak nepravočasno razložen vagon po 1000 dinarjev stojnine na uro.

Tovariš Konič, hvala za odgovore!

n. r.

Tudi prijaznost je zdravilo

Naša sodelavka je prišla z bolnim otrokom ob pravem času v zdravstveni dom. Precej dolgo je čakala, šele nato ji je sestra sporočila, da zdravnice ne bo. Ko pa je le še nekaj časa sedela, je sestra rekla drugi:

— Kako je »potopana«, da ne gre!

Sodelavko je potem naš dr. Celcer prijazno sprejel, čeprav je imel polno čakalnico svojih strank.

Torej — prijazna človečnost in pomanjkanje vljudnosti pod isto streho.

Fotografski tečaj A

22. novembra 1965 se bo ob 18. uri v okviru Foto-amaterskega kluba Ravne na Koroškem pričel fotografski tečaj za foto-amaterje in za ostale ljubitelje fotografije.

Vsi zainteresirani, ki si želijo pridobiti znanje na področju fotografske umetnosti, izkoristite to redko priložnost in se čim številneje prijavite na tečaj. Priljubljena predavateljca Franci Kamnik in prof. Stanko Kotnik vam bosta odprla pot v svet fotografije.

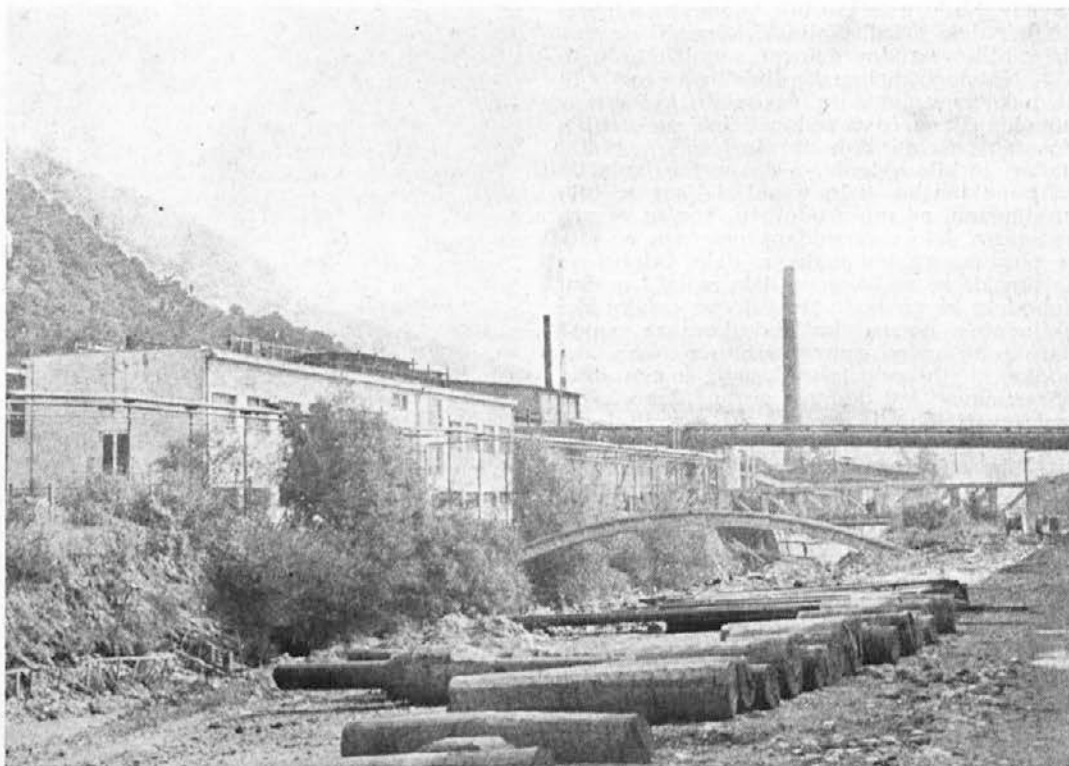
Naša želja je, da bi se posebno iz vrst mladine odzvalo čim večje število.

Prijave sprejema in vse informacije daje tajnik fotokluba Štefan Vevar.

Pogovor med prizadetimi

— Ti, kaj pa pomeni akcija C₂H₅OH?

— No, če spiješ cvička 2 deci, haložana 5 deci, si »orenk hin« in za šofiranje ne sposoben.

Vse naše značilnosti so tu zajete: jeklo in energija, Meža in dim

V ZMS rastejo mladi upravljavci

V nedeljo, 17. 10. 1965, smo se mladinci iz železarne zbrali v kavarni doma železarjev na redni letni konferenci ZMS, kjer smo pregledali dosedanje dejavnost organizacije in si postavili naloge za bodoče delo. Konferenci so poleg predstavnikov iz železarne prisostvovali še gostje iz Nikšića, Zenice, Trebinja, Litostroja, Jesenic, Cinkarne Celje ter predstavnik kluba koroških študentov. V svoji sredi smo pozdravili tudi predstavnika CK ZMS Toneta Florjančiča. Predsednik TK ZMS Polajner je v svojem uvodnem poročilu nakazal kopico problemov in uspehov, ki stojijo pred organizacijo ZMS. Med drugim je povedal:

Razumeti vlogo mladinske organizacije, najti v njej svoj delež in odgovornost dostikrat ni lahko. Zapomniti si moramo, da prav v mladinski organizaciji pričenjamo spoznavati demokracijo, smisel samoupravljanja. Tu se osvobajamo neznanja, postajamo osebnosti, ki jim življenjska praksa utrjuje značaj. Če se je ta življenjska praksa pričela v nezdravi sredini, takrat bo tudi značaj mladega človeka ostal krhek in docela nedograjen. Med mladino smo namreč premalo utrjevali spoznanje, da se človek le s svojim delom uveljavlja in da ga le lastni uspehi dvigajo k povprečju ali celo nad povprečje. Prav zaradi tega je izredno važno, ali so mladi ljudje, ki vodijo aktivne, to spoznanje že osvojili, ker jim sicer uspehi aktivna in prav tako neuspehi ničesar ne pomenijo, aktiv kot celota pa takemu vodji pomeni formalen seštevek mladih ljudi. Kadar pa nekaj združuje le formalnost, takrat tudi uspešnosti ne pričakujemo, ker mladinci v svoji organizaciji ne najdejo ničesar, kar bi jih zadovoljevalo. Često nam očitajo neaktivnost in nezainteresiranost za družbeno dogajanje. Če izhajamo iz ugotovitve, da je mladina odraz družbe, v kateri živi, in če dodamo še to, da mladi pričakujemo idealnejšo stvarnost, potem lahko v precejšnji meri razumemo to nezainteresiranost kot posledico razočaranja zaradi spoznanja, da se stvarnost čisto razlikuje od naše ideologije. Zavedati se moramo, da vse anomalije na mladino močneje vplivajo kot na starejše in da postajajo mladi zaradi tega čisto pesimisti in skeptiki. Ne smemo pa trditi, da je to spoznanje vedno tudi plod lastnih opazovanj in sklepanj, ne, mladi se v spoznanjih o stvareh, o katerih slišimo ali čitamo, čisto prehitimo zaradi pomanjkljive razgledanosti, znanja in spoznanja resnične stvarnosti. Kolikor tem mladim ljudem ne omogočimo, da se izmotajo iz obroča neznanja in nerazgledanosti, potem smo sami krivi, če imamo med nami mlade, ki jih razen osnovnih življenjskih potreb ne zana nima ničesar več.

Če pogledamo izobrazbo mladih delavcev v železarni, opazimo, da je z nedokončano osemletko do 26 leta starosti 456 mladih, to je več kakor 50 % vseh mladih delavcev, zaposlenih v železarni. S 4 ali manj razredov osnovne šole je pa 152 od teh. Kvalifikacijska struktura mladih delavcev je sledeča:

nekvalificiranih delavcev je 364, kar je več kot 10 % od skupnega števila zaposlenih v železarni. Polkvalificiranih delavcev je 83, priučenih 51, skupaj torej z nekv. delavci 498. Kvalificiranih delavcev je 334, tehnikov 37, inženirjev in ekonomistov 10. Skupaj torej 381 mladih kvalificiranih delavcev. Če k nekvalificiranim prištejemo delavce s končano osemletko in z nepopolno srednjo strokovno izobrazbo, pridemo do števila 407, kar je slabih 20 % od skupnega števila zaposlenih. Te podatke sem prikazal zato, da se zamislimo in spoznamo potrebo po nadaljnjem dopolnilnem izobraževanju vseh mladih delavcev.

Nadalje je predsednik v svojem poročilu govoril tudi o delavskem samoupravljanju.

Zavedati se moramo, da so mladi, ki so voljeni v organe delavskega sveta, voljeni prvič in jim je to pogosto tudi prva pomembnejša dolžnost in priznanje za njihovo dosežanje delo na delovnem mestu in pri vključevanju v družbeno dogajanje. Če dodamo še to, da tudi mladinska organizacija za te člane, prav tako kakor DS, ni opravila svoje

dolžnosti, potem se ne smemo čuditi, če so se mladi v manjši meri vključevali v razprave na zasedanjih in da je verjetno zaradi tega letos izvoljeno manjše število mladih v organe DS. Materiali za zasedanja še vedno kljub številnim pripombam DS pogosto prihajajo prepozno in so vse preveč zapleteni, da bi jih lahko razumel povprečno razgledan sodelavec. DS naj bi obravnaval na zasedanjih, kadar sprejema kakršenkoli pravilnik ali dopolnitev, le načelna vprašanja in ta naj bi bila razložena tako, da jih bo lahko razumel sleherni član DS, kajti le takrat, ko bo samoupravljavec razumel stvari, o katerih razpravlja, bo lahko na to dal svoje pripombe oziroma se vključil v razpravo. Razno paragrafiranje in formuliranje členov pa prepustimo strokovnim službam, ki so za to kvalificirane. S tem bi bila tudi zasedanja krajša in se ne bi dogajalo več, da trajajo 3 ure ali več, kakor je sedaj praksa.

Pravilnik o delitvi dohodka in osebnega dohodka je bil tudi skoraj po štiriurni razpravi in s številnimi spremembami in dopolnitvami sprejet na DS. Predlog novega pravilnika je sprožil v podjetju vrsto negodovanj. Posebno je delavce prizadelo zmanjšanje regresa za prevoz oziroma povečanje lastnega deleža na 3.000 dinarjev, zatem zmanjšanje dodatka za nadurno delo in na drugi strani povečanje dodatka za ločeno življenje. To negodovanje je sedaj s sprejetjem in dopolnitvami pravilnika urejeno. Sprašujemo se pa, če ni bila z ukinitvijo plačevanja nadurnega dela v administraciji storjena tam zaposlenim krivica. Ali je sodelavka ali sodelavec na obračunu kriv, če mora zaradi prevelikega dela med 1. in 14. v mesecu priti popoldan nazaj. Verjetno ne. Zakaj potem njim ne pripada dodatek za nadurno delo?

Svoje poročilo je predsednik Polajner zaključil z besedami, da smo mladi zainteresirani za dosledno izvajanje gospodarske reforme, ker bomo sadove dobrega dela ravno mi tudi najdlje uživali. Konference v aktivih so pokazale, da se mladi zanimajo za dosledno delo, kar kažejo številne razprave o pomanjkljivi delovni, predvsem pa tehnološki disciplini. Smer teh razprav kaže, da se mladinci zavedajo mesta mladinske organizacije kot družbeno politične organizacije v današnjih pogojih dela. — Preiti moramo od razprav k izvedbi konkretnih nalog v proizvodnji in samoupravljanju. Izvajanje gospodarske reforme je področje, na katerega naj se osredotoči večina našega dela v prihodnjem obdobju.

Po končanih poročilih je razprava kritično in samokritično opozorila na nekatere po-

manjkljivosti, kot npr. o modernih peskalnih strojih, ki do danes še niso 100% izkoriščeni ali pa so v svojem kratkem obratovanju uničeni oziroma nesposobni za nadaljnje delo.

O tem je spregovoril Mirko Pušnik. Dotaknil se je še problema nabav raznih rezervnih delov o odpravevalnih ciklonih v čistilnici, ki so po štirih mesecih uničeni. Pločevina je preluknjana od jeklenega in kremenčevega prahu. Govorimo o notranjih rezervah, posebej pa še to poudarja gospodarska reforma. Sprašujemo se, ali ni to lep primer notranjih rezerv?

Predstavnik koroških študentov je v svoji diskusiji poudaril nezadostno skrb za visokokvalificirani kader. To se lahko čez nekaj let maščuje, ko bodo po prvih rezultatih reforme ti kadri najbolj potrebni. Mladinci so razpravljali še o drugih problemih, ki nastajajo pri delu v tovarni ali zunaj nje.

V razpravo je posegel tudi predsednik CK ZMS Tone Florjančič, ki je med drugim poudaril, da naj zastavljene diskusije ne ostanejo v dvorani, na tem sestanku, ampak naj bodo prisotne povsod in ob vsakem delu, pri vseh razpravah. Svoje misli je zaključil v želji, da bi novo izvoljeni TK ZMS zavzel v bodoče takšne oblike dela, ki ne bodo pomenile odtujevanja ZMS od mladih, ampak resnično izmenjavo mnenj.

Ob zaključku konference so najboljši mladinci in mladinke prejeli knjižne nagrade.

Blaž Kajzer

OKTOBRA SO NASTOPILO DELOVNO RAZMERJE

Inž. Franc Uranc — VS, inž. Ivan Ažnoh — VS, Danica Podržavnik — NSS, Julijan Sipek — SS, Sonja Derenčin — VSS, Srečko Trbovšek — PK, Karel Krause — VK, Ivan Jager — NK, Vilhelm Mežnar — KV, Ivan Adam — NK, Jože Kovačič — NK, Edvard Pungartnik — PK, Dušan Ostojčić — KV, Valentin Grm — NK, Jože Sovinc — PK, Franjo Nadžafuši — PK, Ludvik Robin — KV, Viljem Božank — NK, Franc Puc — KV, Peter Sonjak — NK, Avgust Slemnik — NK, Erih Kodrun — NK, Alojz Kosmač — NK, Stefan Gosteničnik — NK, Vinko Glazar — PK, Ivan Sidar — PK, Josip Ivančič — KV, Hugo-Peter Matjaž — PK, Alojz Zaver — KV, Nikola Vučkovič — NK, Zvonko Stropnik — PK, Jože Rajšter — KV, Edvard Kraker — NK, Ernest Hojnik — NK, Hubert Stermec — KV, Anton Palir — VK, Rajmund Antlejš — NK, Gabrijel Herman — NK, Friderik Korat — PK, Jože Balant — NK,

Pisarniška

— Je pa že tako slaba elektrika, da še delati ne morem! Mi posodiš časopis?

Predsednik Polajner poroča

Foto: B. Kajzer

Znanje — osnova za bolj kvalitetno delo

Tovarniški komite ZKS je na svoji VIII. seji med drugim obravnaval vprašanje izobraževanja delavcev in kadrovske politiko v luči ukrepov gospodarske reforme. Razprava je osvetlila in nakazala stvari, katerim nismo posvečali dovolj pozornosti. Vsekakor je izobraževanje delavcev izrednega pomena za nas vse in prav gotovo tudi za posameznika.

Naša železarna se širi z novimi agregati, ki so že ali šele bodo pričeli obratovati. S tem bomo še bolj modernizirali našo proizvodnjo — uvajamo moderne tehnološke postopke. Vse to nam narekuje, da potrebujemo delovnega človeka, ki se nenehno izpopolnjuje, to se pravi, da je za polno izkoriščanje agregatov potreben delavec, ki ima znanje in sposobnosti upravljalca. Izobraževanje in usposabljanje delavcev je eden izmed bistvenih elementov večje produktivnosti. Le takšen delavec je zmožen izpopolnjevati tehnološke postopke, organizacijo dela, vedno bolj precizno kontrolirati mehanske in druge procese, o vsem tem bolj kvalificirano kot upravljalca odločati. To nam narekuje, da izobraževanje ne more in ne sme biti trenutna akcija, ampak nujna potreba slehernega delovnega človeka.

Nekateri še vedno smatrajo, da je potrebno izobraževanje, ki usposablja delavce za ozko tehniško specialnost (strokovnjaki) in na drugi strani družbeno ekonomsko izobraževanje delavcev (politiki). Sistem samoupravljanja zahteva vsestransko osebnost, ki ne bo imela samo aktivnega odnosa do tehnike in znanosti, ampak mora poznati tudi družbene procese in se vključevati v sistem samoupravljanja. Sleherno izobraževanje ne sme pripravljati človeka samo za delo, ki ga opravlja ali vodi, ampak ga mora tudi usposabljanje za samoupravljanje in humane družbene odnose.

Zelo krivični bi bili, če bi dejali, da v železarni ni bilo ničesar storjenega na področju izobraževanja. Ugotovljamo lahko, da se precej naših sodelavcev še naprej izpopolnjuje. Za letno izobraževalno dejavnost bomo v letošnjem letu porabili ca. 105 milijonov dinarjev, kar ni malo. Sedaj ima naša železarna 308 študentov, in sicer: na visokih šolah 28, na višjih 4 in na srednjih šolah 12 študentov. Višina štipendij za te šole je od 14.000 do 21.000 dinarjev. Od sedanjih nagrad učencev v poklicnih šolah smo prešli na štipendiranje, to pa zato, ker učne pogodbe niso vezale učencev na podjetje, pogodbe o štipendiji pa jih obvezujejo. Sedaj ima železarna v poklicnih šolah 189 učencev, na dveletni šoli za priučevanje pa 75. Višine štipendij v poklicnih šolah so od 8000 do 21.000 dinarjev, odvisno od tega, v katerem letniku je učenec. Za metalurške poklice je osnovna štipendija višja za 2000 dinarjev. Štipendije na poklicnih šolah so sestavljene iz fiksnega in gibljivega dela, ki pa je odvisen od učenčevega uspeha. Tovarniški komite je bil prav tako mnenja, da je nujno potrebno preiti tudi na stimulativen del štipendiranja na visokih, višjih in srednjih šolah. To pa predvsem iz razloga, ker je uspeh ravno na teh šolah izredno slab,

saj ima samo polovica naših študentov pogoje za redni vpis v višji letnik.

Izredno je vpisanih v razne šole 32 naših sodelavcev, 64 pa se jih izobražuje prek dopisnih šol. Pri izobraževalnem centru je večerna tehniška šola, katero obiskuje 24 naših sodelavcev. Razne tečaje in seminarje je do 30. septembra obiskovalo 270 zaposlenih, na specializaciji v inozemstvu pa je 5 naših strokovnjakov.

Iz teh podatkov je razvidno, da je dopolnilno izobraževanje pri nas dokaj razgibano. Razumljivo je, da nastopajo razne težave, ki so posledica noplanskega kadrovanja. Za sistematično izobraževanje naj bi pa v bodoče poleg strokovnih služb delale tudi kadrovske komisije pri delavskih svetih delovnih enot.

Če pogledamo, koliko naših delavcev ima končano osemletko, pridemo do zelo slabe slike. Od 0—4 razredov osnovne šole jih je 894, od 5—6 razredov osnovne šole 1026, od 7—8 razredov osemletke 1022, končane srednje in visoke šole pa ima 223 naših sodelavcev. Pri sprejemanju na delo bi v bodoče morali delavcem, ki nimajo končane osemletke, nuditi možnost, da to šolo končajo, od njih pa zahtevati, da sprejmejo obvezo, da bodo v določenem času šolo končali. Iz tega je razvidno, da več kot 50 % naših sodelavcev nima končane osemletke, kar je višje od slovenskega povprečja, ki je pod 50 % celotnega števila zaposlenih.

Nadalje je razprava ugotovila, da smo zelo redko ali da skoraj nismo zahtevali od vodilnih delavcev, ki nimajo ustrezne izobrazbe, da se izobražujejo in dosežejo primerno kvalifikacijo.

Po triurni razpravi je tovarniški komite sprejel naslednje sklepe:

1. na podlagi analize o dejanski izobrazbi delavcev železarne Ravne, ki jo napravi kadrovski oddelek do 15. novembra 1965, se izdelata dolgoročni plan izobraževanja. Delavci, stari do 40 let, ki nimajo končane osemletke in ne poklicne šole, naj v čim krajšem času končajo osemletko. Prvenstveno se to zahteva od organizatorjev proizvodnje, umskih delavcev (predelavci, mojstri, knjigovodje, obračunarji itd.). Delavcem je gospodarska organizacija dolžna omogočiti dopolnilno osnovno šolanje.

2. Današnji tempo razvoja zahteva, da delavci, ki so na odgovornih delovnih mestih, poleg znanja, katerega so si pridobili z leti, morajo imeti določeno teoretično osnovo. Na podlagi analize je bilo ugotovljeno, da vrsta delavcev na odgovornih delovnih mestih nima ustrezne izobrazbe. Vodilni delavci in strokovne službe morajo tem delavcem omogočiti in nato zahtevati od svojih sodelavcev, da si v določenem roku pridobijo ustrezno kvalifikacijo oziroma izobrazbo.

3. Veliko organizatorjev proizvodnje ne pozna osnovnih zakonitosti — samoupravnih aktov železarne Ravne in drugo. Zato se mora izdelati plan dopolnilnega izobraževanja za organizatorje proizvodnje. Program bi zajemal seznanjanje s samoupravnimi akti železarne, način obračuna, organizacijo dela, spoznavanje modernih tehnoloških postopkov itd. Ta program izdelajo

strokovne službe skupaj z vodji sklopov obratov.

4. Tovarniški komite ZKS smatra, da je nujno potrebno, da se v predlog pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih vnese klavzula, da se na novo prvenstveno sprejemajo delavci, ki imajo končano osemletko, v bližnji perspektivi pa samo delavci, ki so uspešno končali obvezno šolanje.

5. V zvezi s povišanjem življenjskih stroškov študentov in s povečano oskrbovalnino v dijaških domovih, moramo čim prej povišati štipendije. Uvesti moramo tudi stimulativen del štipendiranja, ki bo odvisen od pridnosti študenta oziroma dijaka.

6. V pravilniku o izobraževanju delavcev železarne Ravne moramo družbeno ekonomsko izobraževanje smatrati kot redno dopolnilno izobraževanje. Tega predlog pravilnika sedaj ne precizira oziroma o tem ne govori.

7. Kadrovska komisija pri tovarniškem komiteju ZKS železarne Ravne mora izdelati perspektivni plan kadrov, ki bodo v najkrajšem času obiskovali razne seminarje, tečaje ali večerno politično šolo. Kadrovska komisija se mora povezati z ostalimi družbeno političnimi organizacijami v železarni in se dogovoriti o enotnem kriteriju kadrovanja.

8. Na osnovi diskusij in praktičnega uveljavljanja je tovarniški komite ZKS prišel do zaključka, da se pristojnosti kadrovske komisije pri upravnem odboru in sprejemne komisije pri delavskem svetu podjetja prepletajo. Zato se predlaga, da se ti dve komisiji združita v eno ali pa, da se točneje precizira področje dela obeh komisij.

V uvodu je bilo ugotovljeno in na podlagi prikazanih podatkov vidimo, da je izobrazbena struktura naših delavcev slaba. To nam narekuje, da stalno izpopolnjujemo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih in moramo še več investirati v kadre, ker le na ta način bomo povečali produktivnost dela in s tem naš dohodek.

Tone Polane

JOŽE KERT — PREDSEDNIK OBČ. ODBORA SZDL

Jože Kert, obratovodja elektroremonta, je s 1. oktobrom prevzel odgovorno funkcijo predsednika občinskega odbora SZDL Ravne na Koroškem.

V železarni je bil ves čas ne samo prizadeven in vesten član delovne skupnosti, ampak tudi aktiven družbeno politični delavec. Med drugim je bil član tovarniškega komiteja ZKS in predsednik kadrovske komisije. Ob njegovem odhodu se mu za marljivost in vestnost pristrčno zahvaljujemo in mu pri novem delu želimo mnogo uspehov.

T. P.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta Jožeta Waltla se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in bivšim sodelavcem za darovane vence.

Družini Waltl in Celec

Doslednejša uporaba osebnih zaščitnih sredstev — manj poškodb

Že vrsto let je znana ugotovitev, da se v primerno urejenem (zdravem) delovnem okolju z zdravimi in za delo usposobljenimi delavci lažje organizirajo proizvodni postopki in dosežejo veliko boljši delovni učinki kot z delavci, ki so bolehnii, utrujeni, za delo manj zmožni, ki izostajajo z dela ter delajo v neurejenem delovnem okolju. Zato si organizatorji dela in delodajalci povsod močno prizadevajo odpravljati vse nepredvidene slabosti, ki zavirajo delovni ritem in s tem uspeh poslovanja. V industrijsko razvitih državah z dolgoletno tradicijo so se taki rezultati kazali v daljšem časovnem obdobju ter so jih delodajalci sprejeli kot nujen pogoj, ker so uvideli, da s stalnimi ljudmi dosežejo v urejenem delovnem okolju in pri zavarovanih delovnih napravah boljše kakovost in večjo količino izdelkov. Vsi v ta namen vloženi stroški pa so se že v kratkem času obrestovali, kajti veliko dražje je bilo usposabljanje in privajanje za isto delo novih delavcev, ki so se menjavali zaradi delovnih nezdod, poklicnih obolenj in drugih boleznii v zvezi z delom, kot druga ustrežna ureditev. Pri tem sploh niso upoštevali pomena delavčeve osebnosti, ki je pri nas danes zanj najvažnejša.

Naša industrija je mlajša ter je zaradi naglega razvoja morala preskočiti marsikatero stopnjo s področja postopnega preventivnega varstva pri delu, vendar se je zato poslužila ugotovljenih izkušenj in jih prilagodila našim družbenim razmeram, kjer je v ospredju največja skrb prav za človeka — delavca.

Dosedanji predpisi o izvajanju varstva pri delu pri nas so bili več ali manj pomanjkljivi in prilagojeni začetni stopnji razvoja, ki pa v novejšem času ni ustrezala sodobnim delovnim zahtevam. Zaradi občutnega pomanjkanja tehničnih normativov in predpisov so bile nprecizno postavljene dolžnosti in obveznosti delovnih organizacij pri izvajanju varstva. Te bi morale bolj skrbeti za ustrezne delovne pogoje kakor tudi za odgovornosti zaposlenih oseb glede izdelave varnih delovnih postopkov. Take posledice so se odrazile na velikem odstotku delovnih nezdod, na pogostih primerih poklicnega obolenja, na velikem številu bolezenskih izostankov, velikih materialnih stroškov ter na naraščajočem številu za delo manj zmožnih delavcev, kar lahko predstavlja za našo družbo še posebej problem. Se posebej velika pomanjkljivost, ki je spremljala take ugotovitve, pa je v tem, da obstoječih predpisov do sedaj nismo pravilno in dosledno izvajali. V mnogih primerih tehnični razvoj varnostnih ukrepov ni bil usklajen s proizvodnim delom in postopki izdelave tehnološkega procesa, zato smo se bolj ali manj omejevali zgolj na uporabo osebnih zaščitnih sredstev, ki jih kljub veljavnim predpisom tudi nismo v zadostni meri upoštevali. Mnogi primeri delovnih nezdod so bili rekonstruirani prav z vzroki neuporabe osebnih zaščitnih sredstev, ki so bila na razpolago, in so se končali za nekatere sodelavce s tragičnimi posledicami.

Naša delovna organizacija na vseh delovnih mestih, kjer so dela nevarna in povezana z nevarnostmi za zdravje, ali je potreben večji telesni napor ter predstavlja posebno nevarnost za delavca, kjer pa niso urejeni ustrezni varnostni ukrepi, zagotavlja delavcem ustrezna zaščitna sredstva. Ta imajo obliko osebne opreme proti škodljivim pojavom za vse dele človeškega organizma (za zaščito glave, rok, nog, telesa, oči, dihalnih organov, sluha itd.), užitnih zaščitnih sredstev (higienske pijače — vitaminski čaj, mleko) in drugih sredstev za osebno higieno. Vsakemu delavcu glede na vrsto in stopnjo nevarnosti je zagotovljena potrebna zaščitna oprema, ki jo zagotovi podjetje iz svojih sredstev, ki niso ravno majhna. V povprečju znašajo stroški za navedena osebna zaščitna sredstva na posameznega zaposlenega delavca že prek 25.000 dinarjev letno. Zato je potrebno poudariti tudi dolžnost uporabnikov, da jih je potrebno pri delu tudi vestno uporabljati, vzdrževati, čistiti, pravilno shranjevati, ustrezno popravljati ter jim posvečati večjo pozornost za podaljšanje njihove dobe trajanja

in uporabnosti. Nobena tovrstna investicija ne bi bila predraga, če bi šla za pravi namen, od katere bi se tudi nekaj doseglo. Toda pri nas s tem še ne moremo biti zadovoljni in se svojih dolžnosti v zvezi z uporabo in vzdrževanjem osebnih zaščitnih sredstev vse premalo zavedamo. Posledice tega so še vse prepogoste poškodbe in neprecenljive izgube za organizacijo in prizadetega posameznika.

Lahko bo kdo dal tudi pripombo na kakovost posameznih vrst zaščitnih sredstev, na funkcionalnost ali neprimerno obliko, ki izrodi pravi pomen takega sredstva za varno delo, tako da celo zavira delovne operacije. Taki primeri so se do sedaj čisto dogajali v praksi, ker je bila izdelava osebnih zaščitnih sredstev pri proizvajalcih bolj komercializirana potreba, njegova funkcionalnost in dejanska uporabnost za določeno delo pa je bila postranska stvar. Skupno je obstajalo kar 400 posameznih vrst zaščitnih sredstev, ki niso imela niti atesta o lastnostih, namenu in preizkušnji, da ne govorimo še o drugih potrebnih navodilih za uporabo in niso bila označena z ustreznim žigom.

Na splošno se je tudi pri nabavljanju posvečalo premalo pozornosti kvaliteti osebnih zaščitnih sredstev, preveč pa se je poudarjala cena in podobno.

To stanje pa v celoti regulira nov temeljni zakon o varstvu pri delu, ki nalaga izdelovalcem sredstev osebnega varstva in opreme posebne dolžnosti glede zagotovitve predpisanih ukrepov in normativov za varstvo pri delu. Izdelovalci osebnih zaščitnih sredstev morajo tako svojim izdelkom zagotoviti ustreznost določenemu namenu. Od takega osebnega zaščitnega sredstva bo možno pričakovati, da bo preprečilo nastopajoči učinek nevarnosti oziroma škodljivosti, kateri je delavec pri delu izpostavljen. Zagotoviti pa morajo tudi lastnost, da delavca pri delu ne bodo ovirala. V ta namen se po novem temeljnem zakonu o varstvu pri delu zahteva od izdelovalca ustrezen atest, ki ga mora dobiti od pooblaščenega strokovnega zavoda.

Delavcem na ogroženih delovnih mestih bo s takimi osebnimi zaščitnimi sredstvi omogočena večja varnost pred nastopajočimi škodljivimi vplivi in nevarnostmi za obolenja. Z upoštevanjem dolžnosti, ki jih po novem temeljnem zakonu o varstvu pri delu imajo za izvajanje varstva pri delu delovne organizacije in posamezni delavci, pa lahko pričakujemo, da se bodo zaradi večje doslednosti pri izbiri, razdelitvi, uporabi, vzdrževanju in zamenjavi osebnih zaščitnih sredstev ter pri povečani osebni zavesti za svoje zdravje in ohranjenje delovne zmožnosti v bodoče še precej zmanjšale v tej zvezi nastale nepotrebne in škodljive

ve delovne nezdode ter se bodo tako ustvarili boljši pogoji za doseganje povečanih proizvodnih učinkov.

Franc Čegovnik

Obratne nezdode v oktobru

Drago Garb, valjarna — pri zvijanju cevi je stopil v jarek in padel.

Jože Lekše, meh. delavnica — pri vpenjanju se je dotaknil ostrega komada in si poškodoval zapestje.

Ivan Skornšek, čistilnica — pri nakladanju ulitkov so mu klešče stisnile prstanec na desni roki.

Jože Medved, kovačnica — pri kovanju ingota ga je udaril dvigalni drog.

Julij Cvar, elektroremont — pri vrtenju kablanskega bobna ga je utrgana žica udarila po glavi.

Ivan Koprivnik, strojni remont — pri pregledu sklopke ga je ta zgrabila za roko.

Bernard Krapež, topilnica — pri odpiranju pokrova bunkerja mu je spodrsnilo in ga je ta udaril na prste leve noge.

Franc Krof, kalilnica — pri prenašanju nožev mu je eden padel na nart leve noge.

Franc Knežar, meh. delavnica — pri delu s spiralnim svedom si je poškodoval palec desne roke.

Franc Laznik, sklad. služba — pri zlaganju ležajnih obročev ga je sod, ki se je poleg njega prevrnil, udaril po desni nogi.

Andrej Schäfer, topilnica — pri posipanju ingota z lunkeritom se je opeknel na desni nogi.

Ivan Merkač, str. remont — pri izbujanju osi je dobil žveplen prah v oči.

Jože Jelen, str. remont — pri nameščanju jermena ga je udarila galova veriga.

Karel Kušej, jeklovlek — pri potiskanju viličarja mu je vilica poškodovala palec na nogi.

Rudolf Zagar, meh. delavnica — pri dviganju lamele mu je ta padla na prstanec desne roke.

Feliks Ledinek, kovačnica — pri izbujanju zagozde si je poškodoval roko.

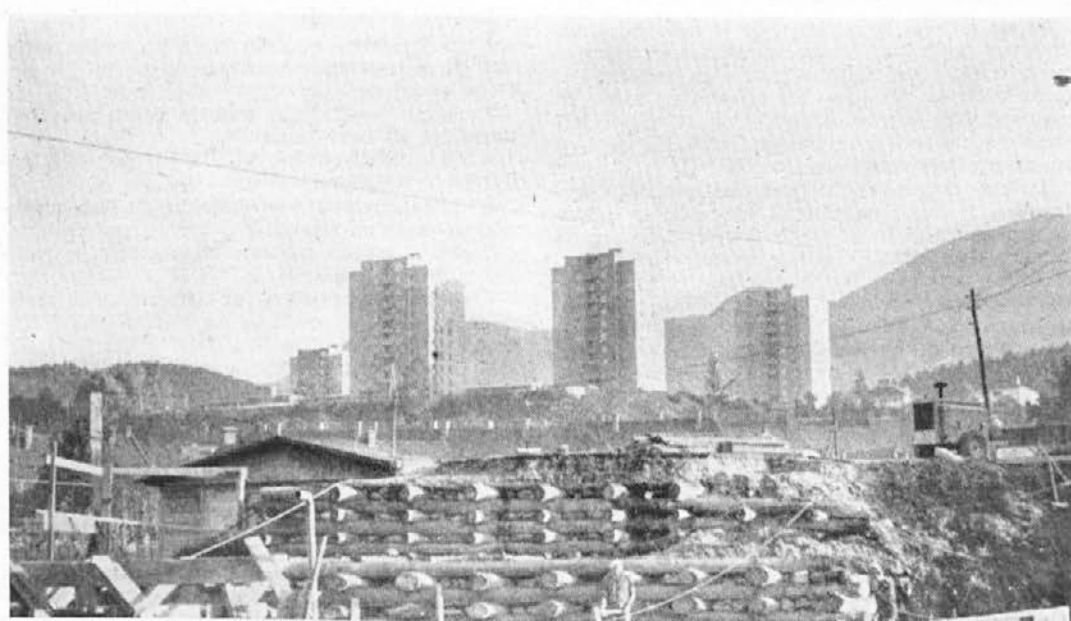
Jože Švikart, adjustaža kovačnice — pri pospravljanju odpadnega materiala ga je palica udarila na nogo.

Anton Vočko, meh. delavnica — pri prekladanju ležajev mu je eden stisnil prst.

Iz očkovih ust

— Očka, zakaj pa se ti nikoli ne sankoš in ne dršaš?

— Muček, jaz sem se že nadržal in nansankal.

Stolpnice »polcajo«

Foto: J. Sater

DELOVODJA KOT VODJA

Eden izmed osrednjih problemov naših podjetij, še posebej po reformi, je hitrejša razvijanje produktivnosti dela. Njeno večanje vpliva na stabilnost gospodarskih gibanj, na razvoj materialne osnove delavskega samoupravljanja in na življenjsko raven prebivalstva. Pri teh naporih pa ugotavljamo, da naš napredek ne poteka enakomerno z razvojem tehnike in z doseženo stopnjo družbeno ekonomskih odnosov. Komplikirana struktura modernega industrijskega podjetja vse bolj zahteva tudi učinkovito vodenje ne samo najvišjih organov temveč tudi izmenskih delovodij in delovodij kot neposrednih vodij tehnološkega procesa in proizvodnje. Važnost vloge delovodje je v tem, ker njegova zadolžitve zajema osebne odnose v proizvodnji, proizvodne procese, kvaliteto in stroške. Žal se vsi delovodje tega ne zavedajo vedno v zadostni meri. Izvleček iz knjige »Poslovodja kao rukovodilac«, ki jo je napisal Harry J. Mc. Cully, v srbohrvatskem prevodu pa jo je izdala založba Panorama, govori prav o teh problemih. Ker so ugotovitve avtorja, ki je prišel do njih po večletnih raziskavah, interesantne tudi za nas in želimo, da se z njimi seznanimo čim širši krog bralcev, jih objavljamo v skrajšani in prirejeni obliki.

DELO DELOVODJE

Različna so tolmačenja, kakšne naj bodo pravzaprav zadolžitve delovodij in kakšne so njegove odgovornosti. Ne glede na vrsto industrije in mišljenje vodstva podjetij je splošno znano, da delo delovodij delimo v štiri glavne kategorije: odnose do delavcev, proizvodnjo, kvaliteto in stroške.

Čeprav industrija danes zaposluje strokovnjake, ki so izobraženi za opravljanje opisanih strokovnih del, pa je vendar delovodja tisti, ki ima direktno odgovornost za vodenje proizvodnih operacij.

Nobeno podjetje ne more danes uspevati in napredovati hitreje, kot mu to dopušča kvaliteta delovodij. To so ljudje, katerim vodstvo podjetja nalaga odgovornost za izvajanje politike, prenašanje nalog in sprejemanje pritožb, kritike in predlogov.

Čeprav so proizvodnja, kvaliteta in stroški važni za uspešno poslovanje, ne smemo spregledati, da mora biti sposoben delovodja dober kadrovnik v današnjem sistemu proizvodnje. On mora človeka smatrati za prav tako važnega kot stroje. Delovodja mora vedeti, kako se opravi delo z najsposobnejšimi ljudmi in z najmanjšimi stroški, če pa on ni vodja ljudi in če z njimi ne zna postopati, bomo kmalu spoznali, da on ustvarja v odnosih situacijo, ki lahko izrove resne težave. To pa spet ne pomeni, da mora delovodja biti istega mišljenja kot delavci ali kot uprava.

ODGOVORNOST DO PODJETJA

Samo po sebi se razume, da je delovodja odgovoren podjetju. V izpolnjevanju te odgovornosti mora izvrševati navodila za varnost pri delu in druge predpise ter upoštevati in delati po predpisih in pravilih podjetja. Njegova dolžnost je, da štiti imovino podjetja, da varčuje in preprečuje razsipanje.

Dober delovodja je ponosen na kvaliteto proizvodov svojega oddelka in kjer kolj je mogoče, bo uporabil in propagiral proizvode domačega podjetja. Izkoristil bo vsako priložnost, da izboljša ugled domačega podjetja, s tem, da bo dosegel v svojem oddelku čim višjo produktivnost in da bo izgrajeval zavest in moralno svojih delavcev. On mora zgraditi dobro organizacijo, izobraževati in usposobiti ljudi, ki bodo mogli prevzeti njegovo delo v naslednjih letih, s tem pa bo dal delež za svoje lastno napredovanje.

ODGOVORNOST DO DRUGIH DELOVODIJ

Znano je, da moramo imeti podporo sodelavcev, če hočemo napredovati. Odličen primer take podpore je opečni zid. Ena opeka je z drugo vezana tako, da ima oporo od strani kot tudi od vrha in od tal. Dobra zgradba je vedno zgrajena tako. Prav isto je z vodenjem. Harmonija med delovodji je važna za dobro

organizacijo, zato je dolžnost vsakega delovodje, da to upošteva.

Da bi zagotovil harmonijo, mora delovodja sodelovati z drugimi delovodji, ki so v istem rangu, ne pa da jih po možnosti še podcenjuje pri nadrejenem zaradi svojih osebnih interesov. On se mora, kadar je poklican, posvetovati s tovariši o zadevah s svojega področja dela in pokazati pristojnost, spoštovanje in tolerantnost. Priložnost, da se izmenja mišljenje zaradi boljše organizacije, bi morali pozdraviti vsi delovodje. Kadar gre za vprašanje ekonomičnosti, morajo delovodje situacijo svojih tovarišev preučiti, prav tako, kot da bi preučevali svojo lastno.

ODGOVORNOST DO TISTI, KI JIH VODI

Beseda »delovodja« vključuje vodstvo. Dobro vodenje je zelo važno v dobi industrializacije. Delovodja mora biti vodja in ne gospodar ali priganjalec. Dobro vodenje zahteva, da se z delavci postopa tako, da se njihove želje izpolnijo in da bodo cilji doseženi. Zato je važno, da vsak vodja ve za svoje obveze do delavcev, ki jih vodi, da bi bili njegovi napori čim bolj učinkoviti.

Da bi dosegel ta cilj, mora delovodja delavce, ki jih vodi, jemati kot to, kar so, t.j. ljudska bitja in spoštovati njihove občutke. Vedno mora poskušati inteligentno raztolmačiti smernice podjetja, da bi mogel pošteno zastopati delavce pred vodstvom.

Dober delovodja mora dajati dober zgled pri vsakem delu, pošten mora biti pri dajanju predlogov za nagrajevanje in preišljen pri izrekanju kazni. S skrbnim preučevanjem in presojanjem mora dati svojim delavcem možnost za razvoj, s tem da jim pomaga, da si sami pomagajo. Razvijati mora zaupanje delavcev z lojalnostjo in poštenjem do njih in z odrejanjem nalog po sposobnosti. Delovodja, ki ne zavrača odgovornosti na druge, temveč podpira delo svojih delavcev, s tem da prevzame odgovornost za njihovo delo, bo hitro uvidel, da delavci to cenijo in bodo skušali v bodoče boljše delati. Važna lastnost dobrega delovodja je, da pozna svoje delavce, ve za njihove želje, upe in bojzani in da razume okolnosti v podjetju in zunaj njega, ki bi mogle vplivati na njihovo delo. To poznavanje more biti neprecenljivo v vsakdanjih problemih, ki nastajajo med delavcem in delovodjem.

KAJ DELAVEC PRIČAKUJE OD DELOVODJA

Vse, kar smo do sedaj napisali, se nanaša na odgovornost delovodje do raznih oseb: njegovega vodje, njemu enakega delovodje in tistih, ki jih vodi. Sedaj pogledjmo, kaj delavec pričakuje od delovodja. Naslednji spisek je rezultat snemanj v 130 podjetjih, v katerih je odgovorilo najmanj pet vprašanih.

Delavci pričakujejo od delovodja:

1. da jim zagotovi delo in da jih ne priganja,
2. da pozna sposobnost vsakega in jih pošteno ocenjuje,
3. da jih pouči, kako morajo delati pravilno, temeljito in brez napak,
4. da drži disciplino ali da jih pohvali, kadar je to potrebno,
5. da zahteva varnost pri delu, da daje ustrezna in popolna navodila o zaščiti pri delu,
6. da je voljan pošteno razpravljati o individualnih pritožbah,
7. da zahteva proizvodne standarde, da skrbno kontrolira izmeček in da je tudi pravi človek,
8. da je poleg tega, da je dober delovodja, tudi dober delavec,
9. da je priljubljen in spoštovan od drugih delovodij,
10. da temeljito pozna svoje delo.

Velikokrat pravimo, da je pravi izpit dobrega delovodja kvaliteta proizvodnja ob najnižjih možnih stroških. To lahko doseže samo skupina delavcev, ki je pri svojem delu srečna in zadovoljna, ki dela z delovodjem in za delovodja, ki jih razume in jim pomaga, da dosežejo ta cilj. Dobro bi bilo, da bi vsi delovodje občasno beležili, kaj oni sami pričakujejo od svojih vodij in skušali, da te razne točke tudi

sami izpolnjujejo. To je pravi način, ki lahko dovede delavce in delovodje, delovodje in obratovodje k skupnemu cilju razumevanja.

OSNOVNE DOLŽNOSTI DELOVODIJ

Pri poskušanju, da naštejemo mnoge in različne dolžnosti delovodij, moramo razlikovati razne tipe podjetij. Obstajajo pa neke osnovne odgovornosti delovodja, ki jih ima lahko v vsakem podjetju. Znano je, da vodstvo pričakuje, da bo vsak delovodja izvršil vse ali del naslednjih dolžnosti in odgovornosti. Ta seznam je sestavljen po posvetovanju z mnogimi delovodji, sefi in delavci v mnogih podjetjih.

KADROVSKE ZADOLŽITVE

1. poiskati delavca za delo
  - a) vnaprej iznesti zahteve nadrejenemu,
  - b) izprašati kandidate;
2. nadzorovati delavce pri izvrševanju dela in izpolnjevanju pravil,
3. priporočati in usposobiti delavce, ki bi lahko napredovali,
4. voditi evidenco o delu in učinkovitosti delavcev,
5. informirati delavce o njihovem napredku,
6. sprejemati in podučiti nove delavce,
  - a) pojasniti jim pravila podjetja, smernice in postopke,
  - b) pojasniti kontrolne kartice, kontrolne ure, delovni čas, sistem nagrajevanja itd.,
  - c) pojasniti delo bifejev, odmor, prostorov za odmor itd.,
  - d) predstaviti delavca sindikalnim poverjenikom, instruktorju in drugim delavcem,
  - e) pošteno odgovarjati na vprašanja delavcev,
7. kontrolirati pravilnost stimulativnih razprav,
8. organizirati in kontrolirati izobrazbo,
9. voditi delovodske sestanke in tečaje izobrazbe,
10. urejati premeščanje delavcev iz enega v drug oddelek in z enega na drugo delovno mesto,
11. pomagati v važnih kampanjah in akcijah,
12. planirati mere za zmanjšanje zakasnevanja, izostajanja z dela in fluktuacije,
13. razvijati sodelovanje in koordinacijo med delavci,
14. predvidevati pritožbe,
15. sodelovati pri reševanju pritožb,
16. stalno se seznanjati s politiko podjetja in seznanjati z njo delavce,
17. razvijati sodelovanje med izmenskimi delovodji,
18. razdeliti pooblastila v skladu z odgovornostjo,
19. dajati delo izmenskim delovodjem po njihovih sposobnostih,
20. sprejemati delo izmenskih delovodij in jih pripravljati za napredovanje,
21. raziskovati z delovodji drugih izmen napredek dela,
22. preučevati probleme višjega vodstva, ki se nanašajo na njegov oddelek,
23. vodstvu prenašati tehnične probleme,
24. vodstvu prenašati probleme z ljudmi,
25. informirati se o vseh pravilih in nalogah in obvestiti o njih delavce.

ZADOLŽITVE V ZVEZI S PROIZVODNIMI PLANI

1. proučevati specifiacije, načrte, tehnologijo,
2. predelati proizvodni plan in predvideti mere za njegovo izvršitev,
3. planirati dnevno delo oddelka,
4. ostvariti proizvodne plane,
5. v svojih planih upoštevati nepričakovane primere,
6. kontrolirati proizvodnjo,
7. izvrševati naloge po ustreznem redu, kot je to planirano,
8. izvajati navodila vodstva,
9. predvidevati delovno silo in predlagati izmenjavo v nameščanju.

NADZOR IN KONTROLA KVALITETE PROIZVODOV

1. pojasnjevati delavcem standarde kvalitete in kontrole,
2. osigurati in nadzorovati kontrolo, potrebno, da se zadovolji kvalitetnim standardom,

3. študirati faktorje, ki delujejo na kvaliteto in izmeček,
4. priporočati izmenjavo in dopolnitev standardov kvalitete,
5. preučevati izmeček in odpadke in ukrepati za preprečevanje ponovnih pojavov,
6. podpirati in obdržati pozitivno stališče delavcev glede kvalitete,
7. voditi stalno borbo proti izmečku, odpadku in razsipanju materiala in zalog v težnji, da jih zmanjša na minimum.

STROŠKI

1. zmanjšati stroške in podpirati projekte za kontrolo stroškov,
2. odkrivati nenormalne pogoje in postopke,
3. preučevati poročila o stroških oddelka in operativna poročila,
4. obdržati stroške v okviru plana,
5. obveščati predpostavljene o razlogih in vzrokih nadplanskih stroškov.

DELOVNI POGOJI

1. gospodariti po principu dobrega gospodarja,
2. odstranjevati nevarnosti pri delu in predlagati boljše zaščitne mere,
3. brigati se, da se delavci drže varnostnih pravil,
4. raziskovati vse primere nesreč in predlagati način za njihovo preprečevanje,
5. ohranjevati zdrave delovne pogoje in čistočo.

ŠTUDIJ DELA

1. širiti interes za študij časa in poenostavljanje dela,
2. izvesti v življenje poboljšane metode dela in tehnološke procese,
3. sodelovati pri študiju časa ob postavljanju norm.

ORODJE, OPREMA IN STROJI

1. kontrolirati možnost dobivanja orodja, naprav in rezervnih delov,
2. izvrševati periodične preglede opreme in predlagati izboljšanje,
3. planirati polno izkoriščanje strojev,
4. regulirati tok dela po kapacitetah strojev,
5. pomagati v primeru okvar na strojih,
6. pomagati pri odrejanju razporeditve strojev in planiranju nove opreme.

MATERIALI IN ZALOGE

1. predvidevati potrebe,
2. organizirati in nadzorovati program skladiščenja,
3. uporabljati višek surovin in zalog.

EVIDENCA IN OBVESTILA

1. voditi evidenco o zaposlovanju in učinkovitosti delavcev,
2. voditi dnevne proizvodne evidence in tabele,
3. priporočati in predlagati spremembe v sistemu,
4. pripravljati in izdajati razna obvestila in zapiske,
5. kontrolirati in sestavljati poročila o kvaliteti.

PLANIRANJE

1. držati korak z najnaprednejšimi metodami dela in človeških odnosov,
2. spremljati vse dejavnosti, da bi se videlo, če ustrezajo postavljenim smernicam in ciljem.

ZAHTEVE DO SAMEGA SEBE

1. periodično kontrolirati svoje delo,
2. razvijati samozaupanje in konstruktivno agresivnost,
3. dajati primer v tem, kar se pričakuje, da drugi delajo,
4. prevzemati odgovornost in dajati odločbe (ne prenašati tega na druge),
5. voditi oddelek odločno, pravično in pošteno,
6. zavedati se, da so napake nujne, in da se ponavljanju lahko izognemo,
7. vedno karati napake in predlagati način, da jih odpravimo,
8. hvaliti in nagradjevati, kadar je to potrebno,
9. imeti takt in samokontrolo.

Pregled opisanih dolžnosti in odgovornosti delovodje kaže, da je on ključni človek v proizvodni organizaciji. Delovodja je stvarno vodja lastnega malega obrata. On mora obrat voditi, kot da je njegova lastnina. Prva naloga je, da proizvaja proizvode z najmanjšimi možnimi stroški ob največji možni kvaliteti na najučinkovitejši način in z najmanj spopadi z delavci in upravo. Z drugimi besedami, vrednost delovodje za podjetje se meri z učinkovitostjo, s katero uporablja surovine in delo v proizvodnji artiklov, ki jih podjetje lahko proda z dobičkom. Delovodja je in mora biti »gospodar« v svojem oddelku. On je tisti, ki kontrolira prednje linije operacij in omogoča prek direktiv vodstva, da podjetje uspešno dela. Da se ta cilj doseže, se mora delovodja zavedati splošnih problemov in operacij proizvodnega podjetja. Ni dovolj vedeti to samo za svoj oddelek. Treba je poznati tudi smernice in postopke tistih oddelkov, ki prispevajo k njegovemu delu, kot so nabava, kontrola proizvodnje, kvaliteta, kontrola surovin in obračun stroškov. Dobro poznavanje operacij in problemov v vseh operativnih oddelkih industrijskega podjetja pomaga delovodjem in drugim vodjem pri izvrševanju njihovega dela.

Priredil Janez Žnidar

Sklepi upravnega odbora

(Nadaljevanje s 5. strani)

— Ugodno je bila rešena prošnja Janka Krefta, zaposlenega v energetskega oddelku, in mu je bilo odobrenih 4 dni neplačanega dopusta.

— Tudi prošnji Jakoba Janežiča je bilo ugodno in ima odobrenih 6 dni neplačanega dopusta.

— Prošnja kegljaškega kluba »Fužinar«, da bi se njegovim članom, ki bodo odpotovali na prijateljsko srečanje v Češkoslovaško, odobrilo 2 dni izredno plačanega dopusta, je bila odklonjena in lahko prizadeti izkoristijo samo svoj redni letni dopust. Če pa so tega izkoristili, lahko dobijo neplačani dopust.

— Za opravljanje izpitov na Višji komercialni šoli v Brčkem sta bila Paši Uzaniču odobrena 2 dneva izredno plačanega dopusta, ki pa se, kolikor izpita ne opravi, spremeni v neplačani dopust.

— Za igralce OK »Fužinar« se za 28. oktober 1965 odobri, da lahko ob 9.00 uri zapustijo delovna mesta v železarni in se jim za izgubljene ure odobri izredno plačani dopust.

— Na prošnjo OK »Fužinar« je bil inž. Miranu Pipanu, Paši Uzaniču in Antonu Godcu za 9. in 11. oktober 1965 odobren izredno plačan dopust.

Ostala problematika poslovanja, vloge in prošnje

— Ker mora po predpisih vse inozemske reklamacije odobriti DS podjetja, reklamacije domačih kupcev pa obravnavajo in potrjujejo samo strokovne službe, je bil UO mnenja, da je organe upravljanja seznaniti tudi s številom in vzroki domačih reklamacij. Zato je sklenil, da mora vodstvo OTKR do konca oktobra izdelati pregled števila, vrst in vzrokov domačih reklamacij za vseh devet mesecev letos in jih posredovati v razpravo upravnemu odboru.

— Tehnični sektor je obvestiti o problematiki, ki se pojavlja pri sklepanju pogodb za naslednje leto s proizvajalci kos in srpov, ker niso pripravljene zaključiti pogodb z našo železarno z izgovorom, da naša jekla njihovega sortimentu proizvodnje kvalitetno ne ustrezajo.

— Tehnični sektor je opozoriti na povečanje zalog nedokončane proizvodnje in slabo izvrševanje pogodbenih obveznosti.

— Na predlog oddelka za študij dela je bil energetskega oddelku zaradi povišanja cene električne energije od 1. septembra 1965 dalje spremenjen premijski kriterij izdelavnih stroškov od 135 na 146 dinarjev, ki pa velja samo za zimske mesece.

— Na prošnjo geodetskega zavoda SRS v Ljubljani, da bi naša železarna za izdelavo

državne karte za južno območje Uršlje gore tudi letos prispevala 1 milijon dinarjev, se sklene, da jim je sporočiti, da zaradi pomanjkanja finančnih sredstev prispevka, ki bi ga po razdelilniku morali prispevati, ne moremo plačati.

— Na prošnjo godbe na pihala je UO odobril, da se za njihove potrebe na naš račun v Avstriji naroči notni material po seznamu, ki so ga priložili. Račun za dobavljene note se plača iz retencijske kvote.

— Na vlogo TO sindikata v zvezi z gostovanjem naših športnikov na Češkem in s povratnim srečanjem češke ekipe pri nas na Ravnah je bilo sklenjeno:

— športnikom, zaposlenim v železarni, ki bodo potovali na Češko, se odobri 2 dni izredno plačanega dopusta, medtem ko morajo za ostali čas odsotnosti uporabiti svoj redni letni dopust. Če so posamezniki tega že izkoristili, morajo izgubljene dneve nadoknaditi;

— češki tekmovalci, ki bodo vrnili obisk našim športnikom, lahko po hastopu na Ravnah odpotojujejo v Portorož in se nastanijo v našem počitniškem domu pod pogojem, da bo to še pred pričetkom sezone in da plačajo polno ceno penziona, ki je določena za družinske člane aktivnih delavcev železarne, ki so zaposleni v drugih podjetjih;

— za kritje stroškov gostovanja čeških športnikov na Ravnah bo naša železarna v okviru odobrene vsote, namenjene za kulturno in športno dejavnost, prispevala del sredstev, zato račun za stroške bivanja češke ekipe na Ravnah v celoti krije SD Fužinar;

— za predstavnik organov upravljanja v skupini, ki potuje na Češko, se določi član UO Anton Vehovar.

— Na predlog obratnega računovodstva so bili imenovani v komisijo za izvedbo inventure v našem počitniškem domu Peter Mihelač, Ernest Mežner in Lizika Gorenšek.

— Prošnja Kulturnoprosvetnega društva »Prežihov Voranc« na Ravnah, da bi naša železarna dodatno prispevala finančna sredstva za vzdrževanje estetskega kluba na Čečovju, je bila zavrnjena, ker smo sredstva, namenjena za športno in kulturno dejavnost za letošnje leto že v celoti nakazali krajevni skupnosti, drugih sredstev za take namene pa ni na razpolago.

— Prošnja Koroškega aero-kluba, da bi jim delno ali v celoti črtali račune, ki nam jih dolgujejo, je bila odklonjena.

— Na prošnjo PD Ravne je bilo odobreno, da lahko za potrebe dodatne gradnje objektov na njihovi planinski koči na Naravskih ledinah po ceni starega železa nabavijo 400 kg betonskega železa, ki ga morajo zbrati med odpadnim železom.

— Kot prispevek naše železarne k izgradnji planinske postojanke na Naravskih ledinah se je PD Ravne dodelila enkratna dotacija v znesku 50.000 dinarjev.

— Pri gimnaziji Ravne je bilo dodatno naročiti 90 izvodov zbornika »Med Peco in Pohorjem«.

— Prošnja Helene Haber, vdove našega bivšega delavca Vinka Habra, za dodelitev finančne podpore, je posredovati s priporočilom TO sindikata, da ji po možnosti dodeli enkratno finančno pomoč za nakup ozimnice, komunalni oddelek podjetja pa je obvestiti, da ji brezplačno dostavi en voz za železarno neuporabnih lesnih odpadkov.

— Prošnja v železarni zaposlene Milene Jurvič, da bi se ji letos odobril regres za redni letni dopust, ker ga ni mogla izkoristiti skupno, je bila odklonjena, ker so v izjemnih primerih od regresa upravičeni samo družinski člani aktivnih delavcev, če niso zaposleni.

— Prošnja Franca Pepevnika, da bi se mu odobril odvoz za železarno neuporabnih lesnih odpadkov, je bila odklonjena, ker je maloprodaja v železarni ukinjena.

— Predlog prometnega oddelka, da bi delavcem tega obrata brezplačno razdelili strohnele železniške pragove, ki so bili odstranjeni ob popravilu normalnega in ozkega tira v naši železarni, je bil odklonjen, ker je maloprodaja materiala ukinjena. -et

Ljudje so v glavnem zato v službi, da razbremenjujejo cestni promet.

PROBLEMI PRODAJE

Ukrepi gospodarske reforme so znatno spremenili stanje tudi na trgu naših proizvodov. Vsi potrošniki izkoriščajo obstoječe zaloge ter zato znatno zmanjšujejo obseg naročil. Znatno se je zmanjšalo povpraševanje predvsem za legirana konstrukcijska jekla, brzorezno orodje in kolesne dvojice. Zmanjšanje povpraševanja za legirana konstrukcijska jekla je tudi posledica povečanja proizvodnje teh artiklov v ostalih železarnah in prekomernega uvoza. Neurejenost trga pri prodaji plemenitih jekel, ki se odraža predvsem v pomanjkanju sortiranih skladišč s plemenitimi jekli, je imela za posledico, da je večina potrošnikov kupovala pretekla leta prevelike količine teh jekel iz domačih železarn in iz uvoza. S pričetkom delovanja novih gospodarskih ukrepov je vsem podjetjem primanjkovalo obratnih sredstev, zaradi česar so pričeli uporabljati in celo prodajati material, ki so ga imeli v prevelikih količinah na zalogi. Na trgu se je pojavilo ogromno viškov materiala, saj nudijo nekatera podjetja iz svojih zalog plemenita jekla v vrednosti tudi več sto milijonov dinarjev. Medtem ko lahko ocenimo zmanjšanje zalog pri proizvajalcih za pozitiven pojav, pa moramo obsoditi dejstvo, da v tej situaciji znatno zmanjšuje svoje zaloge tudi grosistična trgovina. Če bi imeli v sedanji situaciji urejeno trgovino, bi le-ta lahko sortirala svoja skladišča s celotnim asortimentom, kar bi vsekakor ugodno vplivalo na poslovanje potrošnikov tega materiala. Zato se v sedanji situaciji z vso resnostjo postavlja pred železarne problem, kako in kdo naj ustvari zaloge materiala, saj vemo, da brez primernih zalog ne bomo mogli ekonomično proizvajati, zaloge pa so tudi nujno potrebne za stabilizacijo trga.

Posledica takšne situacije na trgu je bila zmanjšan dotok novih naročil, večje število kupcev pa je celo storniralo znatne količine iz obstoječih naročil. Ne moremo sicer trditi, da bi nam v III. kvartalu že primanjkovalo naročil, zaradi česar bi morali zmanjševati proizvodnjo ali delati na zalogo, precej pa se je poslabšal asortiment naročil, predvsem v valjarni, livarni in jeklovleku. Pri tem pa je zanimivo to, da so kupci stornirali ravno v teh obratih precej naročil na visokovredne asortimente, ker nismo teh naročil izvršili v pogodbeno določenem roku.

Zaradi pomanjkanja ferolegur in ostalega materiala često nismo mogli proizvajati materiala po sklenjenih pogodbah, zato smo bili prisiljeni sprejemati dodatna naročila onih asortimentov, ki smo jih lahko proizvajali iz obstoječih surovin. Često smo morali sprejemati dodatna naročila, da bi prodali tudi oni material, ki je bil proizveden za določeno naročilo, vendar pa se ni mogel uporabiti za to naročilo zaradi kvalitetnih odstopanj (izvoz, atesti, prevzemni pogoji itd.). Posledica takšnega poslovanja je bila, da smo sicer izpolnili plan realizacije po količini in vrednosti, v znatni meri pa še vedno zaostajamo pri izpolnjevanju pogodbenih obveznosti. Prav dobava celotnega asortimenta pa je najvažnejša za naše kupce, saj brez kompletnih dobav ne morejo dokončati svojih proizvodov ter z njimi ustvariti realizacijo.

Imeli smo primere, da zaradi razmeroma majhnih zaostankov kupec ni mogel dokončati svoje proizvodnje v vrednosti več milijard dinarjev ter na ta način ni ustvaril sredstev, s katerimi bi lahko kril svoje obveznosti do nas za dobavljen material.

Posamezni obrati so bili ob koncu kvartala dolžni kupcem še sledeče količine materiala:

— livarna	1.000 t
— valjarna	3.230 t
— kovačnica	550 t
— mehanična delavnica	1.100 t
— vzmetarna	1.000 t
— jeklovlek	492 t

V primerjavi s stanjem v začetku leta, ko smo našim kupcem dolgovali 12.545 ton, se je situacija sicer delno izboljšala, zavedati

pa se moramo, da v sedanji situaciji kupci zahtevajo doslednejše izpolnjevanje pogodbenih obveznosti, saj v nasprotnem primeru često stornirajo nepravočasno dobavljen material.

Delno opravičilo za takšno stanje je v pomanjkanju ferolegur in ostalega materiala. V popolnosti pa to opravičilo ni realno, saj imamo med žaostanki vrsto materiala, za katerega smo imeli na razpolago vse surovine, pa ga kljub temu nismo dobavili. Kot že več let tako tudi v tem kvartalu beležimo največ zaostankov v valjarni in kladivarni pri orodnih in ostalih visoko legiranih jeklih. Ker je ravno po teh jeklih največje povpraševanje na trgu, bomo morali proizvodnji teh jekel v bodoče posvečati več pozornosti.

Slika zaostankov pa ni popolnoma realna. Med letom smo namreč uspeli doseči s kupci sporazume, da so ali stornirali material, ki ga nismo dobavili pravočasno, ali pa so pristali na podaljšanje dobavnega roka.

S kupoprodajnimi pogodbami smo se obvezali, da bomo dobavili kupcem naročen material v določenih rokih. V primeru nepravočasne dobave imajo kupci pravico do penalov. Zaradi »dobrih poslovnih odnosov« pa večina kupcev ni izkoristila svojih pravic, saj so nas v 9 mesecih bremenili s penali le v višini 2.242.609 dinarjev. Če bi vsi kupci izkoristili svoje pravice, bi se ta številka znatno povzpela.

V letošnjem letu smo imeli tudi prvič primer, da smo v večjih količinah dobavili našim kupcem material predčasno. Tudi ta pojav ni koristen za naše podjetje, saj nam kupci v večini primerov niso hoteli plačati dobavljenega materiala pred pogodbeno določenim rokom. Tudi ti pojavi delno vplivajo na porast stanja dolžnikov.

Gospodarska reforma je v znatni meri spremenila tudi odnose med cenami posameznih proizvodov, zaradi česar smo menjali cene nekaterim našim izdelkom. O spremembi cen smo že pisali v našem glasilu.

Stanje dolžnikov nam je v celem letu, predvsem pa zadnje mesece, občutno naraščalo. Stanje dolžnikov je poraslo od 2,963 milijard din ob začetku leta na 6,284 milijard ob koncu III. kvartala. V tem znesku je vključenih tudi 574 milijonov, ki nam jih dolgujejo železarne za skupen uvoz ferolegur. Delen porast stanja dolga je upravičen zaradi povečanja realizacije, večji del porasta pa odpade na poslabšanje plačevanja naših kupcev. Skoraj vsa podjetja so se znašla ob koncu polletja v težki finančni situaciji ter niso sposobna izvrševati svojih obvezno-

sti do dobavitelja. Neredne plačnike smo vse leto opozarjali na redno plačevanje, jim grozili z ustavljanjem dobav, storniranjem naročil in odbijanjem novih naročil, vendar želenega uspeha nismo dosegli. Dosledno smo vršili tudi izterjavo prek gospodarskega sodišča.

Da bi kupce stimulirali na redno plačevanje, smo jim odobrvali 0,5 % kasaskonta za plačilo do 15 dni. Tudi s tem instrumentom nismo dosegli večjega uspeha, saj so kupci v celem letu izkoristili le 8.226.996 din na račun odobrenih kasaskontov proti 37.148.000 dinarjev v letu 1964.

Da bi se tudi manjši potrošniki lahko oskrbovali z našimi orodji po tovarniških cenah, smo odobrvali specializiranim grosističnim podjetjem rabat. Rabat smo odobrvali pri prodaji serijske proizvodnje rezilnega, brzoreznega in pnevmatskega orodja, kolesnih dvojic, monoblok svetrov itd. Višina rabata je znašala od 3 do 14 % in je bila odvisna od asortimenta in količine naročil. Višina odobrenih rabatov v treh kvartalnih je znašala 178.844.082 din proti 279.267.245 din v letu 1964.

Zaradi propagiranja naših izdelkov smo v septembru razstavljali na zagrebškem sejmu. Na sejmu nismo imeli svojega razstavnega prostora, temveč smo bili vključeni v skupni razstaveni prostor vseh železarn. Na njem nismo dosegli posebnega komercialnega uspeha, pač pa je imel večji propagandni uspeh, saj si ga je ogledalo večje število domačih in tujih gostov.

Preslabe stike smo imeli z našimi potrošniki, saj smo jih zelo redko obiskovali. Ob obisku smo namreč ugotavljali, da obstaja vrsta komercialno tehničnih vprašanj, ki bi ostala nerešena in bi kvarno vplivala na naše poslovanje. Ker posveča naša domača, predvsem pa tuja konkurenca vprašanju obiskov pri kupcih znatno več pozornosti, bomo morali stremeti za tem, da vsaj v letošnjem letu obiščemo vse naše potrošnike.

Kljub temu, da smo imeli na razpolago dovolj naročil, pa nismo dosegli napredka pri izboljšanju asortimenta naše proizvodnje. To bomo morali nujno spremeniti. Povečati bomo morali predvsem proizvodnjo orodnih jekel za delo v hladnem in vročem stanju, ostalih orodnih jekel in nerjavečih, proti kislini in ognju odpornih jekel. Če ne bomo nemudoma pristopili k reševanju tega vprašanja, nas bo čas prehitel, saj ostale jugoslovanske železarne beležijo iz leta v leto večji napredek na tem področju.

Stanje asortimenta se vidi iz proizvodnje surovega jekla, saj vse surovo jeklo predelamo v finalne proizvode in je zaradi tega v enakem odnosu tudi asortiment v predelovalnih obratih.

Iz spodnje tabele je razvidna proizvodnja surovega jekla po posameznih grupah:

Vrsta jekla	Proizvodnja					
	1963		1964		III. kv. 65 %	
		%		%		%
surovo jeklo navadno	982	1,5	2.135	2,3	792	1,1
surovo jeklo kval. ogljikovo	12.956	19,4	22.394	27,7	12.803	17,3
surovo jeklo kval. niz. leg.	5.920	8,9	6.945	7,6	7.141	9,6
surovo jeklo pl. ogljikovo	10.967	16,4	10.364	11,4	13.119	17,5
surovo jeklo pl. niz. legir.	23.801	35,5	37.318	41	31.305	41,8
surovo jeklo pl. vis. legir.	12.311	18,4	11.843	13	9.536	12,7
Skupaj:	66.937	100	90.999	100	74.686	100

Iz gornjega pregleda je razvidno, da v prvih treh kvartalnih letošnjega leta nismo bistveno menjali asortimentov surovega jekla proti letu 1964, proti letu 1963 pa beležimo

celo znaten padec v proizvodnji visoko legiranih jekel, ki bi morala biti naš osnovni program.

Lojze Breznikar

ODPREMNI BAROMETER SE DVIGA

Kar težko je napisati članek o naši odpremi, da ne bi zvenel vedno enako.

No, to pot ni težko, ker je nastopilo izboljšanje, kajti odpremili smo v mesecu oktobru 5404 t naših izdelkov naročnikom.

Tokrat nismo mogli objaviti diagrama, ki kaže zopet vzpon. Želimo ga objaviti prihodnji mesec in pričakujemo še boljše

rezultate. Cenimo, da bo znašala realizacija 2.35 mld. dinarjev. Sicer smo morali proizvajati zaradi pomanjkanja legur tudi nelegirana jekla, vendar ležijo slabosti še vedno v neizvrševanju pogodbenih obvez za tista jekla, za katera imamo legur dovolj, to so OCR 12, OCR 4 in druga, s kromom legirana jekla. Strokovno vodstveni kader dela na tem, da se bo tudi to stanje popravilo.

F. B.

Ugodnosti za člane Zveze borcev

Na zasedanju meseca septembra letos je delavski svet sprejel novi pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Razen predloga, ki je bil pred tem posredovan v razpravo, so bile na zasedanju sprejete še nekatere dopolnitve, na katere bi zaradi njihove pomembnosti kazalo opozoriti.

Gre za določila, ki se nanašajo na dodatek za delo v popoldanski izmeni in dodatek osebnih dohodkov za člane ZB. Dosedaj je zaposlenim pripadal 20% dodatek samo za nočno delo, s 1. oktobrom letos pa se je ta ugodnost razširila tudi za delo v popoldanski izmeni. Zaposlenim, ki bodo delali redno ali preko polnega delovnega časa v popoldanski izmeni, pripada poleg osebnih dohodkov, ki jih dosežejo po ceniku del ali oceni delovnega mesta, še 10% dodatek. Do tega dodatka pa niso upravičeni delavci, ki delajo deljen delovni čas in delavci, ki morajo zaradi izrednih remontnih del ob vsakem času prihajati v železarno, ker se jim zaradi tega že poveča število obračunskih enot za 10%. Sprejeta odločitev vsekakor poudarja potrebo po večizmenskem delu, boljšem izkoriščanju strojnih naprav in agregatov ter ekonomičnejšo razporeditev zaposlenih.

Drugo določilo, ki je po svoji vsebini in namenu še pomembnejše, se nanaša na priznanje dodatka osebnih dohodkov članom ZB. Organi upravljanja so na predlog aktivna ZB v naši železarni sprejeli sklep, da so aktivni udeleženci NOV in interniranci, ki so zaposleni v železarni, upravičeni do dodatka osebnih dohodkov, če so njihovi mesečni osebni dohodki po ceniku del ali po oceni delovnega mesta nižji kot znaša povprečje osebnih dohodkov v obračunskem obdobju v železarni. Dodatek je zagotovljen aktivnim udeležencem NOV ali internirancem le, če so bili v NOV ali internaciji najmanj eno leto, če imajo najmanj 15 let pokojninske dobe in od tega najmanj 10 let zavarovalne dobe po predpisih o socialnem zavarovanju. Do dodatka pa niso upravičeni aktivni udeleženci NOV ali interniranci, ki sicer izpolnjujejo te pogoje, če so prekinili aktivno sodelovanje v NOV ali bili izpuščeni iz internacije, pa so potem pripadali kakršnikoli nam sovražni formaciji.

Do dodatka za borce so upravičenci upravičeni le za čas, ko so v delovnem razmerju za obdobje, ki se šteje v pokojninsko osnovo oziroma le zadnjih pet let pred upokojitvijo. Po predpisih o pokojninskem zavarovanju se vsem zavarovancem kot osnova za izračun pokojninske osnove šteje povprečni osebni dohodek, ki ga posameznik doseže zadnjih pet let pred upokojitvijo in ne samo zadnje leto, kar sicer še velja za zavarovance, ki bodo upokojeni letošnje leto.

Dodatek za borce je enak razliki med osebnim dohodkom, ki ga bo upravičenec dosegel v rednem delovnem času, in povprečjem osebnih dohodkov, doseženih v železarni v obračunskem obdobju. Člani ZB, ki že sedaj prejemajo razliko med višino svojih osebnih dohodkov in republiškim povprečjem, bodo ob izpolnitvi pogojev upravičeni le do razlike med republiškim povprečjem osebnih dohodkov in

doseženim povprečjem osebnih dohodkov, ki jih bomo v posameznih obračunskih obdobjih dosegli v železarni.

Organi upravljanja so pri odločanju o ugodnostih, ki jih bodo imeli aktivni člani ZB, upoštevali, da je pri precejšnjem številu članov načeto zdravstveno stanje, da zaradi tega zadnja leta pred upokojitvijo ne morejo več dosegati normalnega delovnega učinka in da so bili zato dosedaj pogosto prizadeti pri odmeri pokojnine. Kot doslej že večkrat, so organi upravljanja tudi s sprejeto odločitvijo pokazali, da znajo vrednotiti njihov prispevek k naši današnji družbeni ureditvi. To je vsekakor ugodnost, ki zasluži vse priznanje, zato tudi od članov ZB upravičeno pričakujemo, da bodo še nadalje vlagali v delo vse svoje osebne in delovne sposobnosti.

-et

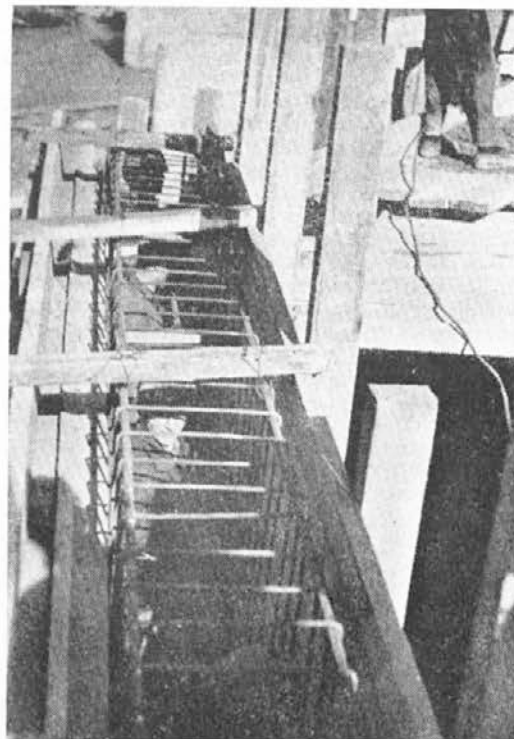
Kje bomo v bodoče plačevali najemnino za stanovanje

Ob razpravi o akcijskem programu in ukrepih za izvedbo gospodarske reforme v železarni je na zadnjem zasedanju delavskega sveta podjetja bilo govora tudi o skladnejšem izkoriščanju delovnega časa, boljši organizaciji dela, prerazporeditvi delavcev na delovna mesta in odpravi nadur zlasti pri administrativnih delih.

Analiza, kako v železarni uveljavljamo in izvajamo sprejeti program ukrepov, pa je pokazala, da so nekateri naši oddelki obremenjeni z raznim dodatnim delom, ki ne spada v njihovo delovno področje in zadolžitve. Največ dodatnega dela se pojavlja v oddelku za obračun osebnih dohodkov v obliki raznih odtegljajev, ki bi jih zaposleni morali plačevati sami. Po podatkih tega oddelka so morali doslej zaposlenim obračunavati kar 23 različnih odtegljajev vse od potrošniških in dolgoročnih kreditov pa do plačila obrokov za razne knjige in leksikone. Ne samo da to zaposlenim v tem oddelku povzroča dodatno delo, nastajajo težave tudi zato, da posameznikom večkrat ni mogoče odtegniti vseh njihovih obveznosti, ker te presegajo znesek, ki se po predpisih lahko odtegne. Zaradi tega je upravni odbor med drugim odločil, da se s 1. novembrom letos po plačilnih listah preneha odtegovati najemnina za stanovanje, najemnina za samske domove, vodarina, centralna kurjava za gasilski dom, šolnina za izobraževalni center ter obroke za razne knjige in leksikone.

Najemnina za stanovanje in ostali naštetih odtegljaji so bili vsem odtegnjeni do vključno 31. oktobra 1965, medtem ko bomo morali od 1. novembra letos dalje te obveznosti poravnati sami.

Najemnino za stanovanje bodo v bodoče verjetno pobirali hišni sveti ali pa jo bomo morali sami plačevati organom krajevne skupnosti. Prizadeta podjetja in organizacije smo o odločitvi naših organov upravljanja že obvestili, da bodo lahko pravočasno določili način in kraj, kjer bomo lahko poravnali naše obveznosti. Ker gre za plačilo obveznosti in zbiranje sredstev, za

Za rešetkami? Ne — pri gradnji novega mostu

katera so prizadeta podjetja in organizacije zainteresirane, upamo, da nas bodo za to pristojni do časa, ko bomo morali najemnino za stanovanje že poravnati sami, obvestili, kje bomo to lahko storili.

-et

PREHODNE NAPAKE

Akrobati in rokoborci

Med malico se mladi rokoborci in akrobati po obratih ruvajo in potiskajo na centimeter mimo peči. Pa je čudno, da se kdo ne prismoji na žarečih vratih, še večji čudež pa je, da je ob toliki energiji ravenski rekord v metu krogle še vedno nekje pri 12 m.

Zal še vedno Forma viva

Res — še enkrat Forma viva, pa zdaj ni toliko pri srcu kot na jetrih. Kiparji so potrebovali 2 meseca, da so izdelali 4 skulpture, mi pa 2 meseca, da smo postavili 1. V Mariboru pa je človeka sram, ko mora lagati umetnostnim zgodovinarjem. Radi bi si namreč zadevo končno ogledali in jo popisali.

Se enkrat tovarištvo

V prejšnji številki smo priobčili bodico pod naslovom TOVARIŠTVO. Danes jo dopolnjujemo:

10% najdnine je B izročil A-jevi ženi in ni torej sam obdržal niti dinarja. Nauk je pa ta, da je treba na težko prisluženi denar le paziti. Torej — res tovarištvo!

Odgovor za zagovor

— Vam kaj pripovedovati, se pravi prazno slamo mlatiti!

— Se mi je takoj zdelo, da ste cepec...

NAŠI OBRAZI

Anton Krajnc se je rodil leta 1928 v Kobaridu na Primorskem revni kmečki družini. Ze v rani mladosti se je naučil sovražiti okupatorje, kot šestnajstleten fant pa je odšel k partizanom. V hudi zimi so mu zmrznili prsti na nogah, tako da je od tistih dni delni invalid.

Ker je leta, ki jih srečnejši mladinci preživijo kot brezskrbni študentje, preživel v burnih časih okupacije in NOB, je lahko razmeroma pozno nadoknadil zamujeno. Delal

je v Mariboru in v Slovenjem Gradcu, naposled pa se je zaposlil v železarni na Ravnah l. 1952.

Najprej je delal kot pomožni delavec v klavirni, leto dni pozneje je šel za kurjača. Prek tečaja, ki ga je organizirala Zveza borcev, je opravil izpit za kvalificiranega ključavničarja in je zaposlen v termoenergetskem oddelku v kotlarni I, kadar pa je potrebno, dela tudi v kotlarni II.

Ceprav delo fizično ni prehuo naporno, ker je kurjenje mehanizirano (gorivo se spušča skozi lijak na rešetke), pa je vendarle zelo zahtevno, saj je potrebna nenehna pozornost in pripravljenost za intervencijo ob vsakem času, stalna čuječnost in pazljivost, saj ni, da bi človek pomislil, kaj bi se zgodilo, če bi zaradi previsokega pritiska prišlo do eksplozije kotla.

Kot na mnogih drugih delovnih mestih v termoenergetskih obratih delajo tudi kurjači skozi vse leto tudi ob nedeljah in praznikih oziroma morajo delati dve nedelji po dvanajst ur, da so potem tretjo nedeljo prosti.

Težave pa nastajajo posebno v zimskih mesecih (in če računamo, da začnemo kuriti v našem kraju sredi oktobra, potem pa nehamo šele maja, znaša to lepo sedem mesecev na leto), ker kapacitete kotlarne niso zadosti velike, da bi zadovoljile potrebe celotnega podjetja. Ko pa je premalo pare, obrati najraje znašajo svojo jezo na kurjače, čeprav ti niso nič krivi in bi radi ustregli. Stanje se bo bistveno spremenilo, ko bo dograjena nova kotlarna.

Z drugimi bo takrat tudi Anton Krajnc moral še enkrat k izpitu za visoko kvalifikacijo, vendar ga to ne moti.

Visokega, temnolasega moža imajo radi sodelavci in nadrejeni. Resen in preudaren, s pravo besedo na pravem kraju, si je pridobil zaupanje kolektiva. Star borec in član ZKS je tako po vrsti opravljal in še opravlja odgovorne funkcije v podjetju pa tudi v kraju in občini.

Težko bi naštel vse. Omenimo le, da je bil član delavskega sveta podjetja, predsednik obratnega delavskega sveta, funkcionar sindikata, predsednik pri invalidih.

Skladno mu potekajo delovni dnevi v predanem delu pri kotlih, kjer je vzor vestnega in zanesljivega delavca, in v družbeno politični dejavnosti.

Za rekreacijo keglja in prebije kakšno uro pred televizorjem, sicer pa tudi v dnevnem časopisju, ki ga vneto prebira, z največjim zanimanjem sledi političnim dogajanjem doma in v svetu.

Na Koroškem je našel svoj drugi dom.

Z zasedanja delavskega sveta

(Nadaljevanje s 1. strani)

pletne pošiljke. Zato tudi naši kupci ne morejo kompletirati svojih proizvodov in si ustvariti finančnih sredstev, da bi krili obveznosti do naše železarne.

Na zaostanke, ki jih imajo posamezni obrati, po mnenju diskutantov vpliva več vzrokov, med katerimi bi kazalo omeniti ugotovitve, da vodstva obratov premalo sodelujejo pri sprejemanju naročil, da so večših prekratk dobavnih roki in da smo v začetku leta, ko izgledi za izvoz naših artiklov niso bili najbolj ugodni, naše zmogljivosti zasedli z izdelki za domače tržišče, kasneje pa sprejeli precej inozemskih naročil. Ker smo pri dobavah dali prednost izvozu, smo zato zaostali pri dobavah za domače tržišče. Za jeklovlek je bilo povedano, da sicer kasni s pogodbenimi obveznostmi, da pa ima istočasno za letošnje leto še za okrog 500 ton prostih kapacitet in da bi zaostanke lahko krili in nadoknadili, če bi iz naših obratov dobili potrebni material. Pri njih se celo boje, da bodo naročniki odpovedali naročila, bo pa material mogoče med tem časom v obdelavi in ga bodo zato morali dati na zalogo. Na zaostanke v valjarni naj bi po mnenju nekaterih vplivale tudi sklenjene pogodbe, ki niso vedno pogojene z zmogljivostjo obrata, in pa pogostni zastoji na ogrevalnih pečeh in valjarskih ogrodjih. Del zastojev po njihovem zatrjevanju odpade sicer na nepoučenost delavcev, ki s temi agregati in strojnimi napravami delajo, največ vzrokov pa je iskati v napakah dobavljenih odpreme. To in pa njihova ugotovitev, da povprečni osebni dohodki valjarne v primerjavi z ostalimi obrati niso povsem v redu, po njihovem slabo vpliva na delovno razpoloženje zaposlenih. O problemih, ki se nanašajo na poslovanje valjarne, bi moral po mnenju nekaterih diskutantov predvsem in najprej razpravljati tehnični sektor, ker bi se sicer razprava na delavskem svetu lahko spremenila v tehnično konferenco in ker so to problemi, ki jih delavski svet, vsaj dokler niso obdelani in razčiščeni, ne more reševati, da pa je pri naši današnji proizvodnji le potreben določen tehnični pogum.

Pri obravnavi o bonifikaciji za reklamirano blago, ki smo ga izvozili v Češkoslovaško in Indijo, se je delavski svet seznanil s težavami, ki nastopajo pri kontroli in prevzemu materiala. Popolnejšo kontrolo bomo lahko v železarni izvajali le z izpopolnitvijo raznih tehničnih pripomočkov, teh pa zaradi pomanjkanja deviznih sredstev ne moremo nabaviti v inozemstvu, zato so v železarni intenzivno začeli izdelovati lastne aparature. Tudi če bomo pri tem uspeli, bo še kljub temu potrebna večja vestnost pri delu slehernega zaposlenega.

Za povečanje stroškov stojnin zaradi nepravčasnega razkladanja dosepelega materiala pa je bilo pojasnjeno, da so stojnine nastale največ zaradi neenakomerne dopreme starega in surovega železa, ki ga dobimo iz uvoza, na katero pa naša železarna žal nima nobenega vpliva. Res pa je, da se je količina dopremljenega materiala nekajkrat povečala, žerjavi in ostale naprave pa so ostale iste kot pred leti, ko smo v topilnici imeli samo SM peč in eno 1,5-t elektro obločno peč. Razširitev kapacitet za razkladanje je sicer predvidena v našem investicijskem programu, ker pa smo zaradi zmanjšanja obsega investicij morali ustaviti v glavnem vsa investicijska dela, so ustavljena tudi dela na povečanju zmogljivosti našega razkladalnega prostora.

V nadaljevanju razprave se je nato delavski svet seznanil še s predlogi komisije za osnovna sredstva in s pripravami za redno obratovanje kvantometra, katerega usposobitev je v zaključni fazi in bi na popolen industrijski pogon po predvidevanjih lahko prešli že 15. novembra letos.

Po poročilu o poslovanju v prvih devetih mesecih letošnjega leta in razpravi je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

1. sprejme in odobri se poročilo o devetmesečnem poslovanju naše železarne v letoš-

njem letu, vključno z doseženim finančnim rezultatom;

2. vodstva obratov so dolžna, da najpozneje do konca novembra letos dokončajo vso nedokončano proizvodnjo in izdelke dostavijo kupcem, da bi plačilo dobavljenega materiala bilo izvršeno še letos;

3. strokovne službe železarne se zadolžujejo, da ukrenejo vse potrebno, da se število dolžnikov do konca letošnjega leta zniža;

4. služba za študij dela naj razišče vzroke, zakaj valjarna ne dosega planiranega dohodka in osebnega dohodka oziroma zakaj v povprečju osebnih dohodkov zaostaja za ostalimi proizvodnimi enotami;

5. tehniškemu sektorju je priporočati, da na eni od naslednjih tehniških konferenc postavi na dnevni red vprašanje proizvodnje in ostale problematike valjarne;

6. odobrijo se predložene dopolnitve 35., 47. in 70. člena pravilnika o delitvi osebnih dohodkov;

7. na predlog komisije za osebne dohodke je delavski svet odobril otvoritev delovnih mest s stalno oceno v pripravi dela vzdrževalno energetskih obratov;

8. na predlog komisije za osnovna sredstva so bile odobrene vse predlagane spremembe na osnovnih sredstvih in spremembe plana amortizacije za nadomestitev osnovnih sredstev v letošnjem letu;

9. na predlog upravnega odbora je bilo odobreno, da se odtegljaji za godbo na pihala ne bodo več odtegovali zaposlenim po plačilni listi, ampak se bo prispevek za vse zaposlene za oktober, november in december letos plačal iz skupnega globala osebnih dohodkov na račun neindividualiziranih osebnih dohodkov. Prispevek se bo obračunal za vsak mesec na povprečno število zaposlenih.

Prispevek za godbo na pihala se bo od 1. januarja 1966. leta dalje obračunaval po istem kriteriju, izplačana sredstva pa bodo bremenila sklad skupne porabe, ker se prispevek nanaša na kulturno razvedrilo članov naše delovne skupnosti, s tem da ima godba na pihala do članov naše delovne skupnosti tudi še nadalje iste obveznosti, kot jih je imela doslej;

10. odobrena je bila bonifikacija in vračilo 4.332.50 \$ češkemu podjetju Strojimport, ker so nam segmente, ki smo jih dobavili, vrnil, in bonifikacija za reklamirano paličasto jeklo v vrednosti 54.000 indijskih rupij, ki smo ga izvozili v Indijo, pa ga kupec, ker ne ustreza njegovim potrebam, reklamira.

-et

SKLEPANJE POGODB ZA LETO 1966

S 3. novembrom 1965 smo zaključili sklepanje okvirnih kupoprodajnih pogodb z grosisti iz SFRJ, t. j. z »Metalko«, »Čelikom«, »Željpho — Industrotehno« in s »Feroelektrom«. Zasedene so sedaj vse kapacitete valjarne in kovačnice ter je s tem, če ne bi nastopilo kaj posebnega, delo fužin za leto 1966 zagotovljeno.

Čaka nas še težka naloga, t. j. sklepanje pogodb z inozemskimi kupci. To sklepanje pa poteka v glavnem celo leto. Ker pa je situacija v svetu precej kočljiva, bo treba precej truda, da bomo dobili kupce za našo robo.

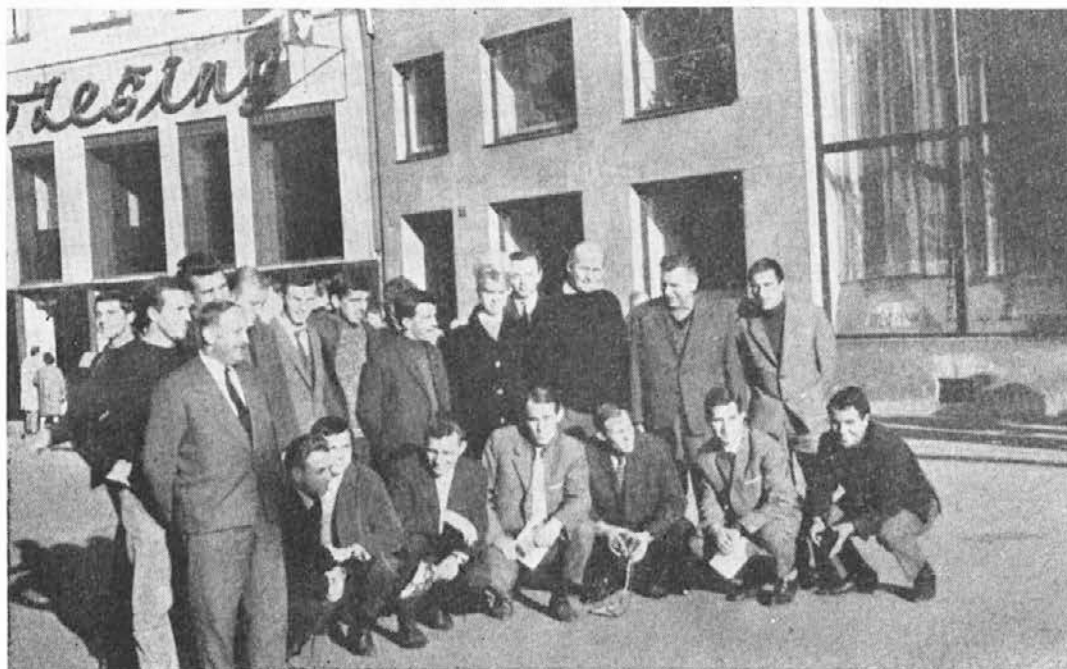
F. B.

ODSLI IZ PODJETJA

Jože Kert — SS, Terezija Cukon — NSS, Marija Kaker — NSS, Anton Repnik — NK, Karel Gradišnik — PK, Srečko Borovničar — PK, Jože Senica — NK, Ivan Cigale — KV, Viktor Maček — NK, Franc Tamše — KV, Alojz Kolar — KV, Metod Obretan — PK, Alojz Hrastnik — KV, Stanko Butolen — NK, Oto Tomaž — KV, Jože Vauh — VK, Anton Herga — PK, Stefan Rečnik — NK, Avgust Kelemina — NK, Avgust Koprivnik — NK, Jože Vravnik — KV.

Bili smo v prijateljski Češkoslovaški

Naši fužinarji na Češkem

Foto: J. Sater

Prav radi smo se odzvali vabilu sindikalnega aktiva zunanjetrgovinskega podjetja Strojimport Praga, da se srečamo ne samo na tehničnem in komercialnem, ampak tudi na športnem področju. Praga in Ravne. Kako je svet pravzaprav majhen! O CSSR smo slišali že veliko, vedeli smo, da je to industrijsko visoko razvita dežela, da je to narod športnikov in telovadcev, in kar največ odtehta, vedeli smo, da gremo k prijateljem.

Ob samofinanciranju, pomoči SD Fužinar, sindikalne podružnice železarne Ravne in UO našega kolektiva smo zbrali potrebna sredstva za pot tja in za gostovanje čeških športnikov pri nas. Vsem, ki ste pomagali, prav lepa hvala. Tega vam ne bomo pozabili.

In že smo odraščali. Naša formacija, sestavljena iz dveh kombijev in dveh »fičonov« je popeljala naše nogometne in namiznoteniške igralce prek Viča, čez Semmering in Dunaj proti Češki. Češka meja. »Jugoslavci!« Carinske formalnosti so bile hitro rešene in že smo zapustili njihove obmejne organe, ki so bili prav taki, kot pred našim prihodom, samo s to razliko, da se je sedaj na njihovih uniformah lesketal droben znak z napisom Ravne, znak prijateljstva, znak ravenških fužin. Temno je že bilo, ko smo se bližali Pragi. Na tisoče lesketajočih luči nam je predstavilo več kot milijonsko mesto in nas toplo sprejelo. Neumorni organizator in prijatelj Vladislav nas je pričakal. Avtomobili so dobili gorivo in že smo potovali naprej. V Pragi namreč ni bilo prenočišč in prenočevali smo okrog 45 km zunaj mesta v prelepem šport-hotelu. Naši gostitelji so nas seznanili s programom bivanja pri njih in po večerji nam je bila postelja zelo dobrodošla. Prvi vtis? Vozili smo se po prostrani, ravni, mogoče rahlo valoviti deželi. Vzorno urejena polja, prijazni ljudje, prisrčen sprejem.

Nedelja. Megla se še ni dvignila in nismo si mogli ogledati lepe okolice našega bivališča. Naši gostitelji so že tu. Od nekod je brnela filmska kamera. Julijus nas je vse posnel na filmni trak in že smo bili zopet v avtomobilih. Vozili smo se po ravnih, vendar ne preveč gladkih cestah in naši stroji so že čutili vpliv nove mešanice goriva.

Karlštajn in visoko v steno postavljen grad z istim imenom. V XIV. stoletju so ga postavili. Doživel je dve veliki obleganji Rusov in Švedov, vendar nikoli ni klonil, prav kot simpatična razkazovalka, ki nam je razkazala res zelo dobro ohranjen grad, pred vročimi pogledi marsikaterih. Na Češkem je sploh skoraj vse v znamenju Karla, ki je imel kar tri žene in se je za veliko noč vsa-

ko leto zatekel za cele tri dni v zelo majhno, nizko in skromno kapelico in ni pustil k sebi nikogar. Na gradu prirejajo vsako leto letne igre, podobne našim na celjskem gradu. Nakup spominčkov in razglednic, cel kup pisanja domov in zopet smo na cesti. Vozimo se proti Karlovim Varom.

Nebo brez oblakov, v nas pa polno novih vtisov, ki jih še niti prav ne moremo dojeti in beseda »lepo« je verjetno veliko preskromna za naše počutje.

Karlovi Vari. Eno najlepših mest na Češkem. Svetovno znan letoviščarski kraj, hotel pri hotelu. Fotoaparati ne mirujejo, vsak hoče vsaj delček te lepote ovekovečiti, ponesti domov. Videli smo čudovit vrelec, skrit pod stekleno kupolo, ki brizga vodo visoko v zrak. Povedali so nam, da je teh vrelcev z različno zdravilno vsebino vode še več. Pokazali so nam tudi najdražji hotel v Karlovih Varih in na Češkem. S spoštovanjem smo gledali v mogočno stavbo, ki nosi ime »Moskva«. Nekateri so si upali celo bližje in celo v notranjost. Dve uri smo se sprehajali po tem čudovitem in predvsem izredno čistem mestu ter smo v slovensko-srbohrvatsko-če-

ški mešanici sklenili naša prva poznanstva. Žal, čas nas je povsod priganjal in morali smo zopet nazaj.

Utrujenost je vedno bolj lezla v nas, res pa je, da je tudi pri utrujenosti razlika: bili smo prijetno utrujeni. Nad naš šport-hotel se je zopet spustila megla, ko smo se vrnili, zopet polni nepozabnih vtisov, prijateljskih spominov in prisrčne gostoljubnosti.

V ponedeljek so bili naši športniki sprejeti na Strojimportu. Po sprejemu, kjer je vsak dobil lepo knjigo o Češki, kuli in kalendar, v vitrine Strojimporta pa sta romala naš livar in ingot — simbol delavskega samoupravljanja — sta se pomerili namiznoteniški ekipi. Rezultat 5:0 v našo korist je mogoče previsok. Naši so imeli le več rutine. Resnici na ljubo pa moramo priznati, da je bilo pri naših gostiteljih vse tempirano le na nogometno srečanje.

Popoldne smo bili zopet skupaj in peljali smo se na stadion Dukle. Fužinarji z Raven igrajo na stadionu Dukle! To pa res ni od muh! Izkoristili smo priložnost in si ogledali stadion, pokrit bazen, ki je večji od našega, telovadnico in druge prostore. Vse lepo čisto, vzorno urejeno in vzdrževano.

Stadion se je začel polniti. Tisti dan so na Strojimportu nehali z delom že ob dveh, da bi lahko čimveč ljudi prišlo na tekmo. In res, več kot polovica 700-članskega kolektiva je bila tam. Njihovo zanimanje za tekmo je bilo prav zaradi organizatorjeve domisljice še večje kot sicer. Med polčasom so namreč izžrebali tri vstopnice. Prva nagrada: potovanja na Ravne z njihovo ekipo!

Tekma je bila zelo zanimiva in tako eni kot drugi niso štedili z močmi. Videli smo kar 9 lepih golov, končni rezultat pa je bil 6:3 za naše fužinarje.

Na stadionu pa smo opazili še nekaj, žal nam do sedaj tujega. Pred tekmo, med polčasom in takoj po tekmi je bilo na stadionu veliko mladine, ki je organizirano trenirala teke, delala razgibalne vaje in kljub temu, da jih je bilo veliko, ni bilo slišati nobenih krikov, žvrgolenja in hrupa, kakor bi ga slišali pri nas, če bi jih bilo desetkrat manj skupaj. Tudi v zimskem bazenu so plavali in se kopali. Ampak brez hrušča, vse umirjeno, smotno, disciplinirano. Kje smo še mi? — Predvsem naša atletika, mislim, zanimanje za atletiko. Pa imamo prav take pogoje.

V torek sem se proti večeru zopet priključil našim športnikom, ki so si medtem ogledali Prago in Julijus jih je zopet lovil na filmski trak. Človek si je mislil, da je šele prišel, pa mora že oditi. Zvečer smo vsi nekam tihi posedli v naše avtomobile, prej pa smo se še prisrčno poslovili od naših gostiteljev in novih prijateljev. Videli smo eni več, drugi manj, spoznali smo ljudi, od katerih se imamo česa učiti. Ne samo v prijaznosti, ampak predvsem pri vzgoji športnikov. -ate-

Svetovno znani Karlovi Vari

Foto: J. Sater

FOTOKRITIKA

To zimo nam ne bo dolgčas: kolneš, ko kuriš z njim, ko ga seješ in ko dobiš račun

Obisk bolgarskih metalurgov

Dne 14. in 15. oktobra 1965 je bila v železarni Ravne sedemčlanska delegacija črne metalurgije iz bratske republike Bolgarije, ki jo je vodil inž. Angel Zaprjanov, namestnik predsednika komiteja za črno metalurgijo.

Tovariši iz Bolgarije so si ogledali našo železarno v spremstvu glavnega direktorja Klančnika in vodilnih delavcev tovarne. Z zanimanjem so si ogledali vse naše obrate, ki temeljijo tako na 345-letni tradiciji kakor tudi na zasnovah najnovejše moderne tehnike. Občudovali so našo staro valjarno, ki valja najplemenitejša jekla, čeprav pod staro, črno leseno streho. Zelo so bili presenečeni nad najmodernejšimi raziskovalnimi aparaturami v naših laboratorijih, posebno nad kvantometrom, ki že poizkusno obratuje, in so prisostvovali hitri analizi legiranega jekla.

Naša železarna je posebno interesantna zaradi tega, ker imajo za sedaj Bolgari dograjene le masovne jeklarne in proizvajajo le masovna jekla, plemenitih jekel pa še ne. Zato so v perspektivi zainteresirani, da bi jim železarna Ravne nudila tudi tehnično pomoč.

Delegacija je bila tudi v drugih jugoslovanskih železarnah in se pogovarjala o možnosti menjave proizvodov jugoslovanske in bolgarske črne metalurgije.

Bolgarski gostje med nami

Medtem ko bodo druge jugoslovanske železarne, ki proizvajajo masovna jekla, menjavale z bolgarsko črno metalurgijo proizvode, smo se dogovorili za predlog, da pridejo proizvajalci železarnice Ravne, ki jih nudimo Bolgarom, v blagovno listo za leto 1966, to pa zato, ker Bolgari še ne delajo niti polfabrikatov niti gotovih valjanih ali kovanih izdelkov iz plemenitega jekla, ki bi jih z nami menjavali.

Tovariši iz Bolgarije so si ogledali tehnični muzej in študijsko knjižnico na Ravnah. Obšli so tudi stadion in ostale športne rekreacijske naprave, ki smo jih v zadnjem obdobju zgradili.

Upamo, da so se v Bolgarijo vrnili z najboljšimi vtisi.

F. B.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 4057 71/9 Židan, Elektronke i tranzistori 1965
Električna oprema motornih vozil 1963
- 4058 3587/40 Oprešnik, Termodinamične tabele in diagrami 1962
Pavko-Strahovnik, Osvajanje tehnike ispitivanja strujanja na modelima peči 1965
- 3587/41 Identifikacija karbidov v orodnih jeklih 1965
- 4059/1 Böge Alfred, Das Techniker Handbuch I. in 2.
- 4060 Wilks J., Der dritte Hauptsatz der Thermodynamik 1963
- 4061 Halle, Anomalien bei Ionenaustauschvorgängen 1962
- 3587/42 Muster-Selinger, Studija sistema MgO-ZrO₂ kot raziskovalno delo 1965
- 4062 Prigogine I. — Defay R., Chemische Thermodynamik 1962
- 4063 Cotton, Advanced Inorganic Chemistry 1962
- 4064 Kostenrechnung und Kostenanalyse in der chemischen Industrie 1964
- 4065/1 Töle, Durchführung von Wärme und maschinentechnische Untersuchungen I., II.
- 4066 Puschmann-Draht, Die Grundzüge der technischen Wärmelehre 1963
- 4067 Christain, Technische Wärmelehre 1963
- 4068 Lüdke, Gasversorgung von A bis Z 1963
- 4069 Faupel, Engineering Design 1964

Naši upokojenci

Stanko Štor, rojen leta 1905, v železarni od leta 1927, v obratnem knjigovodstvu, nazadnje svetnik, os. upokojen 1. oktobra 1965

Jože Marchiotti, rojen leta 1900, v železarni od leta 1948, vodja invest. knjigovodstva, os. upokojen 1. oktobra 1965

Franc Petrič, rojen leta 1913, v železarni od leta 1955, v vzmetarni, inval. upokojen 1. oktobra 1965

- 4070 Popov, Nahrungsmethoden zur Untersuchung nichtlinearer Regelungssysteme 1963
- 4071 Pieper, Druckverhältnisse in Silozellen 1964
- 4072 Holland, Tabellenbuch der Vakuumverfahrenstechnik in der Grundstoffindustrie 1964
- 4073 Kopaček, Hydraulische Antriebe an Bergbaumaschinen 1964
- 4074 Westphal, Handbuch der Fördergurtte 1964
- 1210/16 Ullmans Encyclopädie der technischen Chemie XVI. 1965
- 4075 Knipping, Klinik der Lungenkrankheiten 1964
- 3206 Spravočnik Mašinstroitelja 1—5
- 4076 Freeman, Wörterbuch Werkzeuge 1960
- 4077 Zatverdevanie i razlivka stali pod židkoj sredoj 1965
- 4078 Grubačević, Informiranje u radnim zajednicama 1965
- 4079 Devičar, Dizaličar 1965
- 4080 Goudet, Electronique industrielle 1962

Dobra kapljica

— No, oče, kakšno bo letos vino?
— Kot ponavadi: ene bo zdvijalo, druge bo metalo, vse bo pa koštalo.

Oglas

Dobro ohranjeno taščo zamenjam za kakršnokoli teto v Avstriji.